LAISVĖ
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaca, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	$12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemp. kaina 10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 97 * * * * * Ozone Park 17, N. Y. Penkt., gruodžio (Dec.) 8, 1961 * * * * * METAI 50-ji

KRISLAI

AFL-CIO suvažiavimas.
Kalėdoms besiartinant.
Fariziejiškos ašaros.
Už paveikslą $2,300,000!..

— Rašo R. Mizara —

Floridoje prasidėjo AFL-CIO suvažiavimas. Atrodo, jame bus ir audrelių, jei ne audrų.

Vienas dalykas jau žinomas: bus pareikalauta, kad į AFL-CIO būtų grąžinta tymsterių unija; Meany tam priešinsis visomis keturiomis.

Veikiausiai kils aštrūs debatai ir dėl "pilietinio karo," kuris verda AFL-CIO pastogėje tarp pramoninių ir amatinių unijų.

Reikia pripažinti tai, kad AFL-CIO unijos narių skaičiumi mažėja; auga, bujoja tik tymsterių unija, kurią Meany su savo talkininkais bando naikinti.

Suvažiavime kalbą sakys prezidentas Kenedis ir daug kitų įžymių žmonių. Į suvažiavimą Meany pakvietė ir keletą kapitalistų - fabrikantų, kaip svečius.

Atrodo, suvažiavime bus daug paberta žodžių prieš komunizmą, nes tai dabar madoj. Atsiminkime, kad AFL-CIO prezidentas Meany yra griežtas, atviras reakcionierius, kapitalistinės santvarkos advokatas.

Kokion negarbingon padėtin reakciniai darbo unijų vadovai pastatė JAV organizuotų darbininkų judėjimą!..

—:—

Artinasi žiemos šventės — Kalėdos!

Propagandinė mašina jau paleista darban — agitacija, kad "dievo gimimo" vardan žmonės pirktų daugiau prezentų, padarytų daugiau biznio korporacijoms.

Padoresnieji krikščionys protestuoja prieš šių švenčių pavertimą pagoniškomis **bachanalijomis** — orgijomis, ištvirkavimais. O mes pridėsime: ir žmonių išnaudojimu.

—:—

Prieškalėdinėmis dienomis, rašo vienas liuteronų laikraštis, žmonės nuolat girdės (per radiją ir televiziją) kalėdines giesmes namuose, krautuvėse, saliūnuose. O tik sulaukę gruodžio 25-osios — tas pačias giesmes girdės bažnyčioje, kurie ten eis.

Tiesa, ar ne?

—:—

Taip, krikščionių dvasininkija vis daugiau ir garsiau protestuoja prieš "dievo gimtadienio" pavertimą į baisų kermošių.

Bet ar pati dvasininkija ne tą patį darys, ar ji liausis išnaudojusi žmones "dievo gimtadienio" proga?

Protestai, kuriuos dabar reiškia liuteronai, ir net "L'Oservatore Romano," yra fariziejiški.

—:—

Prieš kiek laiko niujorkiškis Metropolitano dailės muziejus nupirko įžymaus 17-ojo amžiaus tapytojo **Rembrandto** kūrinį, — "Aristotelis stebi Homero biustą," — sumokant už jį $2,300,000!

Tai didelė pinigų suma!

Kai tasai paveikslas muziejuje bus išstatytas, būtinai nueikite jo pamatyti. Tik nesistebėkite tuo, kad už jį tiek daug užmokėta, o gilinkitės į kūrinio esmę, ir džiaugkitės, kad jis pateko į viešąjį muziejų, o ne į kokio turčiaus paveikslų galeriją. Džiaugkitės turį progą paveikslu gėrėtis.

Rembrandto kūriniai visi brangūs, bet šis bene pats brangiausias.

JAV atsarginiai ir nauji jų rūpesčiai

Fort Devens, Mass. — Šioje karo stovykloje yra apie 4,000 Jungtinių Valstijų atsarginių, kurie neseniai buvo pašaukti į militarinę tarnybą. Visur girdisi šie klausimai:

Kodėl mes esame pašaukti? Mes jau esame tarnavę nuo 6 mėnesių iki dvejų metų, tai kodėl nešaukėte tuos, kurie dar netarnavo? Kodėl mes turime aukotis, kuomet kiti gyvena laisvėje? Kodėl mums nesakė, kad būsime išvežti į užjūrį, tai mes būtume sutvarkę savo šeimų ir gyvenimo namų reikalus?

"Šie ir panašūs klausimai kyla ir kitose kareivinėse, į kurias yra pašaukta 156,000 JAV rezervistų", rašo korespondentas Philip Benjaminas.

Prezidentas Kenedis sakė, kad atsarginiai yra pašaukti "išvengimui karo", bet vyrai aprengti militarine uniforma, gavę ginklus, mokomi juos vartoti — daro savo išvadas.

Masiniai moterų išstojmai už taikų sugyvenimą

New Yorkas.—Virš 4,000 moterų pikietavo Jungtinių Tautų buvainę. Jos nešiojo šimtus "balionų", ant kurių buvo užrašyta: **"Mes reikalaujame taikaus sugyvenimo... Mes norime, kad mūsų vaikai gautų sveiką pieną, o ne atominių bandymų užnuodintą... Mes norime, kad mūsų vaikai dar nebūtų paskutinė gentkartė!** ir su daugybe kitų panašių obalsių prieš apsiginklavimą.

Daugelis motinų buvo atsinešusios savo mažus kūdikius. Jos sakė, kad netiki jog slėptuvės gali žmoniją išgelbėti. Moterų vadai sakė, kad žmoniją nuo pražūties išgelbės tik atominių ginklų uždraudimas ir nusiginklavimas.

Moterų komisija įteikė rezoliuciją Jungtinių Tautų pareigūnams, prašant, kad jos kopijos būtų perduotos visų valstybių delegacijoms, kurios jau turi pasigaminę atominių ginklų.

Kada New Yorke ir kituose miestuose moterys išstojo už taiką, tai Washingtone jų delegacija apsilankė Baltajame Name ir įteikė savo pareiškimą, kuriame tarpe kitko sako:

"Gyvenimas arba mirtis dabar priklauso nuo visų taikaus sugyvenimo arba apsiginklavimo lenktynių—lenktynės veda prie pražūtingo karo".

DOMINIKOS LIAUDIS NENUSILEIDŽIA

Santo Domingo. — Virš savaitė laiko, kai tęsiasi generalinis streikas prieš Balaguerio valdžią. Liaudis reikalauja, kad jis pasitrauktų, kad būtų sudaryta koalicinė vyriausybė, kuri pravestų parlamentarinius rinkimus.

JAV turčių palociuose yra sukrauta daug brangių meninių vertybių; **kada nors jos bus viešuose muziejuose, priklausys liaudžiai.**

1917 metais, įsikūrus tarybinei santvarkai Rusijoje, visi meno kūriniai buvo nacionalizuoti, surinkti ir sutalpinti į muziejus.

Kai 1918 metais Lietuvoje įsikūrė tarybinė valdžia, vadovaujama V. Kapsuko, ji išleido dekretą, reikalaujant, kad visi dalininko M. K. Čiurlionio paveikslai būtų iš pavienių asmenų surinkti ir įtalpinti į muziejų!

—:—

Grįžtant prie Rembrandto "Aristotelis stebi Homero biustą": genijus paveikslą piešė 1653 metais vienam Sicilijos turčiui; už kūrinį gavo, dabartiniais amerikiniais pinigais, 7,800 dolerių.

Vienas žurnalas pastebi: jei tie pinigai būtų tuomet įdėti į banką ir už juos būtų mokėta 4 procentai palūkanų, tai šiandien toji suma būtų išaugusi į $1,020,000,000...

Sako, kad Berlyno krizė sumažėjo

Londonas. — Anglijos valdiškuose rateliuose mano, kad dėl Berlyno krizė jau praėjo. Vieni daro išvadą, būk Tarybų Sąjunga "pasidarė sukalbesnė".

Kiti sako, kad niekas Vakarus ir nevaro iš vakarinio Berlyno, kad tai jų pačių išgalvotas "argumentas" — palaikymui įtemptos atmosferos, bet jis jau nustoja veikęs.

Dar kiti spėlioja, būk į Vakarus paveikė neutralistinės šalys, kurios remia Tarybų Sąjungą Berlyno klausime.

Prezidentas Kenedis vyks į užsienį

Washingtonas. — Prezidentas Kenedis gruodžio 15 dieną vyks į Pietų Ameriką. Jis lankysis Kolombijoje, Venezueloje ir gal būti dar vienoje ar kitoje šalyje.

Po to jis vyks į Bermudą, kur gruodžio 21 ir 22 dienomis susitiks su Anglijos premjeru Macmillanu ir tarsis Berlyno bei kitais svarbiais reikalais.

Mirė Kaz. Preikšas, Lietuvos užsienio reikalų ministras

(TELEGRAMA)

VILNIUS.—Vakar, gruodžio 5 dieną, staiga nuo širdies priepuolio mirė revoliucinio judėjimo dalyvis, Lietuvos Kompartijos Centro Komiteto narys, Lietuvos Užsienio reikalų ministras, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatas Kazys Preikšas. Velionis gimė 1903 metų birželio 14 d. Verbūnų dvaro, dabartinio Šiaulių rajono darbininko šeimoje.

Lietuvos Kompartijos Centro Komitetas ir Lietuvos Ministrų Taryba nutarė sudaryti šios sudėties vyriausybinę komisiją Kazio Preikšo laidotuvėms organizuoti: K. Kairys (komisijos pirmininkas), Barkauskas, A. Kiudulas, S. Naujalis, A. Šlapšys, J. Stimburys, J. Vildžiūnas.

Kazio Preikšo laidotuvės organizuojamos valstybės lėšomis.

Velionis pašarvotas Vilniaus Karininkų namuose. Karstas bus išnešamas gruodžio 7 d., 14 val. 30 m.

Velionis bus laidojamas Antakalnyje, Karių kapinėse. *A. Vaivutskas*

"Laisvės" vajus ir $5,000 fondo sukėlimas

Nemalonu, tačiau reikalas verčia pasisakyti, kad šių metų vajus gavimui "Laisvei" naujų skaitytojų, atnaujinimui išsibaigusių prenumeratų ir sukėlimui $5.000 fondo biskį šlubuoja.

Naujų skaitytojų dar nedaug tegavome, atnaujinimai prenumeratų eina gerai, sukėlimas $5,000 fondo sustiprinimui "Laisvės" biudžeto 1962 metams stovi žemai. Vajus jau arti pabaigos, o fonde turime dar tik $2,873.17. Atrodo prastai.

Per mažai ruošiama parengimų fondo reikalu. Į tai organizacijos turėtų kreipti daugiau dėmesio. Fondo sukėlimui turime labiau susirūpinti ir suskubti darbuotis. Per eilę metų vajaus laikais sukeldavome po $10,000, o pernai sukėlėme $20,000.

Šiemet "Laisvės" bendrovės direktoriatas prašo visuomenės sukelti tik $5,000 fondą. Rodosi, kad prašymas yra galimas išpildyti, bet kažin kaip per mažai visuomenė tekreipia dėmesio į tą svarbų dalyką. Ot, tik dėl mūsų neatidumo fondo sukėlimo dalykas taip atsiliko nuo kitų vajaus punktų.

Negalime šaltai žiūrėti į vajaus atsilikimą nuo laiko. Prašome vajininkus, organizacijų veikėjus ir visus "Laisvės" skaitytojus subrusti į darbą garbingam išvedimui vajaus, neatsiliekant nuo paskirto laiko.

Vajaus pakėlimui būdų yra. Daugiau turime ruošti parengimų. Kurie dar neaukojote į vajaus fondą, malonėkite paaukoti neatidėliojant ant toliau.

Kurie turite Lietuvoje giminių arba gerų draugų, užsakykite jiems "Laisvę".

Lietuvos žmonės labai myli "Laisvę". Jie bus jums labai dėkingi už tą dovaną. "Laisvės" kaina į Lietuvą $12.00 metams.

Laikas jau labai trumpas. Darbuokimės skubiai ir intensyviau, kad atsiektum savo pasibriežtą tikslą laikraščio išlaikymui.

"Laisvės" Administracija

KURSTO SUOMIUS PRIEŠ TSRS

Helsinkis. — Vakarų diplomatai ir suomiai socialistai kursto suomius prieš Tarybų Sąjungą ir dabartinį Suomijos prezidentą, kuris yra kandidatu is sekamuose rinkimuose.

Washingtonas. — Valstybės ir Justice departamentai daro planus uždraudimui išdavimo pasportų Komunistų partijos nariams ir nariams tų organizacijų, kurios skaitomos "neištikimomis".

FRANCŪZIJA PRIEŠ ADENAUERIO PLANUS

Paryžius. —Sakoma, kad kada Washinggtone lankėsi Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris, tai prieita išvados: reikalauti įjungti vakarinį Berlyną į Vakarinės Vokietijos plotus.

Čionai suprantama, kad su tokiais Adenauerio planais ne tik Tarybų Sąjunga nesutiks, bet tam bus priešinga ir Francūzija.

Bal Harbour, Fla. —Čionai atsidarė AFL-CIO unijų konferencija.

Prasidėjo mūšiai už Kongo sutvarkymą

Elizabethville. — prasidėjo mūšiai tarp Jungtinių Tautų ir Katangos provincijos ginkluotų jėgų. Katanga yra dalis Kongo respublikos, bet Vakarų imperialistų kurstomi elementai sudarė savo "valdžią" ir siekia provinciją atplėšti nuo Kongo.

Katangos "valdžia", priešakyje su "prezidentu" Moise Tshombe, suorganizavo armiją, gavo iš Vakarų ginklų, jų tarpe ir sprūsminių lėktuvų, ir nepasiduoda parlamento sudarytai vyriausybei.

U Thantas, Jungtinių Tautų generalinis sekretorius, įsakė Jungtinių Tautų jėgoms sutvarkyti Kongo reikalus, tai yra, priversti Katangos "valdžią" klausyti centralinės valdžios.

Konge Jungtinės Tautos turi apie 20,000 karininkų ir karių. Šias jėgas sudaro karininkai ir kariai iš apie desėtko valstybių. Pranešama, kad susirėmime buvo užmušta virš 60 Katangos karininkų ir karių, jų tarpe keletas belgų.

Pietų Vietnamas nesusitaiko su J. Valstijų militaristais

Washingtonas. — Po to, kai iš Pietų Vietnamo grįžo gen. M. Tayleris, tai Pentagonas skubiai siunčia ten JAV karininkus, ginklus, amuniciją ir reikalauja Vietnamo valdžios daugiau ginkluotis, nes būk yra "pavojus komunistų užpuolimo". Pentagonas pasiuntė į Vietnamą ir naujų greitų laivų.

Valstybės departamentas išleido "Baltąjį popierių", kuriame taip pat reikalauja iš Ngo Dinho daugiau ginkluotis.

Bet Pietų Vietnamas ir dabar jau turi apie 200,000 vyrų armiją ir 60,000 žandarų kovai prieš partizanus, kas jį finansiniai apsunkina.

Pietų Vietnamo valdžia sako, kad JAV pagalba nesumažina jo finansinės naštos, nes, apart ginklų, tai kitką suvartoja JAV karo specialistai, kurie ten randasi. Vietnamas tvirtina, kad "JAV militaristai Vietname įsisteigė savo atskiras maisto ir kitų reikmenų krautuves, ir gautais reikmenimis nesidalina su vietnamiečiais. JAV karininkai ten turi atskirus gyvenimo namus, valgyklas, klubus ir sporto vietas — jie visai atsirubežiavo nuo vietnamiečių".

Maskva. — Atsidarė Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos sesijos.

Kaltina Angliją už suokalbius Konge

Jungtinės Tautos. — Dr. C. C. O'Brien, buvęs Jungtinių Tautų viršininkas Katangos provincijoje, kaltino anglus už sabotažą ir suokalbius Konge.

Jis sakė, kad anglai diplomatai, korespondentai ir misionieriai suokalbiauja, idant atplėšus Katangos provinciją nuo Kongo. Jie ir belgai imperialistai yra atsakomingi už netvarką.

Katanga yra viena iš turtingiausių Kongo provincijų. Ten randasi daug iškasamų turtų. Vakarų kapitalistai nenori iš jos pasitraukti

LAIVŲ SAVININKAI IR BRAZILIJA

New Yorkas. —Po to, kai Brazilijoje liaudies pastangomis prezidento pareigas perėmė Jose Goulartas, tai vokiečių Hamburg - South American Line ir JAV Columbus Line savininkai reikalauja iš Brazilijos iš anksto užmokėti už jai reikmenų pristatymą.

Londonas. —Anglijos valdžia stoja už pasitarimą su TSRS Berlyno reikalais.

Komunistų partija neis į pogrindį

New Yorkas. —Gus Hall, JAV Komunistų partijos vadas, sakė, kad Komunistų partija nesiruošia eiti į požemį, nes tai "būtų Teisių Biliaus palaidojimas".

Jis sakė, kad penktadienį, gruodžoo 8 d., vyks į Washingtoną, kur yra siekiama Komunistų partiją apkaltinti už nesiregistravimą, kaip "užsienio agentūros". Gus Hall sakė, kad tai neteisingas partijai primetimas, kuris yra daromas pasiremiant klaidingomis informacijomis.

KINIJA PERSERGĖJO INDIJĄ

Pekinas. — Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybė persergėjo Indiją, kad pastaroji nebandytų siųsti savo militarinių jėgų į ginčijamą ir kinų valdomą teritoriją, nes tas iššauktų ginkluotą susirėmimą.

Tarp Kinijos ir Indijos yra apie 2,000 mylių ilgio siena, kuri vieomis nėra nustatyta, tai dėl kai kurių plotų jos nesusitaiko.

Manila. — Čionai nuo choleros mirė 50 žmonių.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.
Entered as second class matter at the Posto Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $9.00	Canada, Lat. Amer., per year, $10.00
United States, per 6 months $5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months $5.00
Queens Co. ..... $10.00 per year	Foreign countries, per year, $12.00
Queens Co., $5.50 per six months	Foreign countries, 6 months, $6.50

20 metų nuo Pearl Harbor

JAPONIJOJE IMPERIALIZMAS įsigalėjo tada, kada kolonijos jau buvo kitų pasiimtos. Todėl Japonijos imperialistai pasirinko taktiką: pulti iš pasalų, kad savo priešininko atsparumą sumažinus.

1894 m. Japonija iš pasalų užpuolė Kiniją ir ją sumušė. 1904 metais ji tą pat padarė užpuldama Rusiją Port Arthure. 1941 gruodžio 7 dieną Japonija pasalingai užpuolė Jungtines Valstijas Pearl įlankoje (uoste), Havajų salose, ir įstojo į karą hitleriškos Vokietijos ir fašistinės Italijos pusėje.

Pearl užpuolimą paruošė Japonijos generalinis štabas priešakyje su generolu Minoru Genda, 1941 metais buvusių japonų šnipų vadu ir karo lėktuvų komandieriumi.

Generolas Minoru Genda 1956 metais pateikė Amerikost spaudai straipsnį apie žpuolimo paruošimą ir jo įvykdinimą. Užpuolime jis ir patsai dalyvavo. Jis rašo, kad Japonijos karo laivynas, kuriame buvo šeši lėktuvnešiai, priartėjo prie Pearl įlankos 200 mylių ir tada pirmoji japonų 183 lėktuvų banga nuskrido bombardavimui. Ją sekė 170 lėktuvų antroji banga, o paskui dar trečioji.

Pearl įlankoje stovėjo arti 100 Jungtinių Valstijų karo laivų. Ten buvo orlaukiai ir dideli ginklų ir amunicijos sandėliai. Japonai daug laivų nuskandino, dar daugiau sugadino, o likusiems nuskendę laivai užtvėrė išplaukimą į jūrą. Japonai sudegino ginklų ir amunicijos sandėlius.

Jungtinės Valstijos neteko 4,575 žmonių užmuštais, sužeistais ir dingusiais, Vien su šarvuočiu "Arizona" nuskendo arba sudegė 1,102 karininkai ir jūrininkai. 1956 m. generolas Minoru Genda rašė:

"Mes sudavėme Amerikos laivynui tokį smūgį, kad jis jau negalėjo priešintis Japonijos užkariavimų planams... Padarėme tik klaidą, kad po to nepuolėme į Kaliforniją, nes buvo mums atviras kelias iškėlimui japonų jėgų".

Bendras karas

Jungtinių Valstijų karas su Japonija nebuvo atskiras, bet tai buvo dalis Antrojo pasaulinio karo, kurio sprendimas įvyko Tarybų Sąjungos fronte.

Po Pearl įlankos įvykių Japonija puolė pietrytų Azijoje šalis ir Ramiajame vandenyne salas. Tuo pat kartu ji buvo pažadėjus Hitleriui atitinkamu momentu išstoti ir prieš Tarybų Sąjungą: 1941 metais sakė: "Kai tik hitlerininkai paims Maskvą", 1942 metais —"kai hitlerininkai paims Stalingradą". Ji laikė Mandžūrijoje prie Tarybų Sąjungos sienos geriausią savo armiją iš virš milijono vyrų, taip pat Mandžurijoje buvo jos ir svarbiausi ginklų ir amunicijos gaminimo fabrikai. Šis Japonijos elgesis sulaikė 40 TSRS divizijų, kurios buvo labai reikalingos kovoje prieš hitlerininkus, bet ir pati Japonija negalėjo savo geriausių armijos dalinių pavartoti prieš amerikiečius.

Sunkios amerikiečių kovos

Po Pearl uosto smūgio tik 1943 m. Jungtinės Valstijos atsigavo ir pradėjo įveikti japonus Ramiojo vandenyno salynuose. Bet kova buvo baisiai sunki. Japonija turėjo galingą karo laivyną, orlaivyną, virš 10,00,000 vyrų armijoje.

1945 m. balandžio 1 d. Jungtinės Valstijos puolė japonų Okinawa salą, kuri turi tik 848 ketv. mylių plotą. Žiauriausios kovos tęsėsi beveik tris mėnesius, iki birželio 21 d. d. JAV vartojo apie 1,000 karo laivų, jos ir Anglija naudojo virš 2,000 lėktuvų, saloje buvo iškelta 270,000 JAV karininkų ir karių. Visą salą amerikiečiai nuklojo lavonais. JAV neteko ten 26 karo laivų nuskandintais, 164 karo laivų sugadintais ir apie 1,200 lėktuvų.

Po šios žiaurios kovos buvo aišku, kad labai sunku bus įveikti Japoniją. JAV armijos komandierius gen. D. MacArthuras ir karo laivyno komandierius admirolas Nimitz numatė, kad karas prieš Japoniją tęsis kelis metus, kuriame dar žus nemažiau milijono amerikiečių. Japonijos salų užkariavimui jie paruošė tris operacinius planus:

Pagal "Operation Olympic" planą 1945 m. lapkričio 1 d. turėjo būti iškelta 1,500,000 amerikiečių į Kyushu salą. Jos užkariavimui MacArthur numatė panaudoti 250,000 amerikiečių ir, kaip paprastai, du kartus tiek būtų sužeistų. Užkariavus tą salą, tik pavasarį 1946 m. turėjo būti vykinamas "Operation Coronet" planas prieš Honshu salą, kurioje randasi Japinijos sostinė, "Victory" planas turėjo būti vykinamas tik vasarą 1946 m. su nemažiau 3,000,000 amerikiečių.

Karą prieš Japoniją sutrumpino Tarybų Sąjungos išstojimas prieš ją 1945 m. rugpiūčio 8 d. Tai buvo smūgis Japonijai į nugarą Mandžurijoje. Sekamą dieną, 1945 m. rugsėjo 9 d., "The New York Times" redakciniame rašė: "Dabar prasidėjo užpuolimas ant Japonijos galingiausios tvirtumos Mandžūrijoje".

Tarybų Sąjungai išstojus prieš Japoniją, ir Jungtinių Valstijų atominėmis bombomis sunaikinus Hirošimą ir Nagasakį, ji besąlyginiai pasidavė. Tai buvo pergalė bendrųjų demokratinių jėgų—pergalė antihitlerinių ir antijaponinių koalicijos jėgų.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

PILIEČIAI JAM PRITARS IR PADĖS

Gal Niujorko piliečiai ir nepadarė klaidos, išrinkdami Robertą Wagnerį majoru trečiam terminui. Atrodo, kad jis iš tikrųjų ryžtasi naujiems žygiams. Jis jau įsakė keturiems šimtams paskirtų pareigūnų geruoju rezignuoti iš savo vietų arba bus išmesti laukan. Girdi, tie, kurie gerai pareigas eina, neturi bijoti, nes jie bus iš naujo paskirti. Bet tie, kurie savo pareigose "šlubuoja," turės susirasti kitą užsiėmimą.

Be to, majoras įsakė visiems departamentų komisionieriams ir įstaigų viršininkams duoti jam kiekvieną mėnesį pranešimą, kaip jie vykdo jo rinkiminėje kampanijoje sudėtus miesto žmonėms pažadėjimus. Visi dabar sako, kad Mr. Wagneris įsidrąsino ir pagyvėjo. Tiek miesto valdžios, tiek savo demokratų partijos vadovybę ima į savo rankas.

Žinoma, dar per anksti atspėti, kaip iš tikrųjų šitie majoro užmojai bus pravesti gyveniman, kaip toli jis eis apsivalydamas nuo sugedusių elementų partijoje ir valdžioje. Bet gerai, kad stengiasi ką nors daryti. Netenka nė kalbėti, jog Niujorko piliečiai jam pritars ir padės visuose jo žygiuose, kurie žada žmonėms ką nors gera.

VĖL DISKUSIJOS APIE SLĖPTUVES

"The N. Y. Times" ir kiti laikraščiai vėl daug šneka apie slėptuvių steigimo programą. Jie daug rašo apie prezidento Kenedžio "naują kryptį" visu tuo reikalu. Mat, prezidentas sakosi priėjęs išvados, kad nesveika tendencija per daug atidžios kreipti į privatinių slėptuvių statymą. Jis nori, kad daugiau dėmesio būtų kreipiama į "visuomeninių slėptuvių" reikalą. Girdi, miestai, pavietai ir apylinkės turi statyti didžiules slėptuves visuomenės lėšomis. Jos bus ir pigesnės ir saugesnės.

Tuo tarpu, žinoma, pažangioji visuomenė kitaip žiūri į visą šitą reikalą. Jai atrodo, kad, pasiremiant mokslininkų nuomone, nuo atominių ginklų saugios apsaugos nesiranda. Tuo būdu kalbos apie slėptuves tik didina karo isteriją Amerikoje ir kreipia žmonių mintis nuo tikrojo reikalo — nuo kovos už išvengimą atominio karo, už išlaikymą pasaulinės taikos. Ji nurodo, kaip šita sukelta isterija naudojasi įvairios pramonės kampanijos apiplėšimui išgąsdintų žmonių.

Kaip ten bebūtų, prezidento Kenedžio naujoji slėptuvių programa nesusilaukia visuotinio pritarimo.

DAR APIE UŽDRAUSTĄSIAS ZONAS ČIA IR TENAI

Gruodžio 3 d. "The N. Y. Times" įdėjo straipsnį ir du žemėlapiu — Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos. Tuose žemėlapiuose pažymėtos vietovės, kuriose griežtai draudžiama vienos bei kitos šalies piliečiams koją įkelti. Pasirodo, kad Jungtinėse Valstijose tokių vietovių, į kurias draudžiama Tarybų Sąjungos piliečiams koją įkelti, yra du ar tris sykius daugiau, negu vietovių Tarybų Sąjungoje, į kurias draudžiama amerikiečiams įeiti.

Labai įdomus palyginimas. Į jį turėtų gerai įsižiūrėti amerikiečiai, jų tarpe ir Amerikos lietuviai, kurie iki šiol skundėsi, kad jie, nuvykę į Tarybų Sąjungą, ne visur galėjo laisvai lankytis.

PRIEŠ KANADOS SKALDYMĄ

Jau gana seniai kraštutinieji Kanados francūzai nacionalistai šneka apie Kvebeko provincijos atsiskyrimą nuo Kanados. Jie norėtų susikurti atskirą valstybėlę.

Tai nuomonei visai nepritaria Kanados pažangių lietuvių "Liaudies balsas." Jis tuo klausimu rašo:

"Siauras nacionalizmas yra žalingas. Bet jį šiandien plačiai išnaudoja visoki politiniai vertelgos savo tikslų siekdami.

Kanadoje nevien francūzai šalia anglų. Virš pusės milijono vokiečių kilmės kanadiečių. Apie tiek ukrainiečių. Taip pat labai daug italų, lenkų. Tai tautybių mišinys. Jie visi kanadiečiai, nežiūrint iš kur jie atsikėlė ir kokia kalba jų tėvai kalbėjo.

Buvo laikai, kada francūzai ir anglai sudarė Kanados gyventojų milžinišką

Už visų taikingą sugyvenimą

Laike Antrojo pasaulinio karo sunkios kovos suartino JAV ir TSRS liaudis. Bet karui baigiantis atsirado naujojo karo kurstytojai, kurie ėmė žeminti Tarybų Sąjungos rolę pergalėse. Jie šaukė, būk "be reikalo JAV sutiko, kad TSRS atsiimtų nuo Japonijos Sachalino pietinį pusiasalį ir Kurilų salas". 1946 m. sausio 2 d "The New York Times", kuris dar tais laikais nebuvo "šaltojo karo rėmėjas", savo redakciniame rašė:

"Ar jie iš tikro mano, kad karas prieš Japoniją būtų taip ūmai laimėtas, jeigu nuo užpuolimo Pearl Harbore ir Vokietijos paskelbimo mums karo, Hitleris būtų galėjęs pilnai naudoti savo jėgas prieš Angliją ir Jungtines Valstijas? Prileiskime, kas būtų atsitikę, jeigu Hitlerio milijonai gerai ginkluotų kareivių, kurie buvo ne vien sukaustyti rusų armijos, bet ir sistemačiai naikinami, jeigu jie būtų buvę paleisti prieš Anglijos-Amerikos jėgas, iškeliamas Normandijoje? Ar tada mes būtume galėję išsilaipinti Normandijoje ir ar būtume galėję maršuoti skersai Francūziją ir Vokietiją, ir tuo pat laiku vykinti savo pirmyneigą Ramiajame vandenyne prieš Japoniją?"

Mes manome, kad ta vienybė, kuri buvo tarp mūsų šalies ir Tarybų Sąjungos, turėtų būti atsteigta. Visi nesusipratimai turėtų būti derybų keliu išsprendžiami. Labai teisingai moterys pareiškė Washingtone: "Apsiginklavimo lenktynės veda prie mirties, nusiginklavimas ir susitarimas—prie gyvenimo".

APIE BAISIAUSIĄ NELAIMĘ ĮVEIKUSIĄ ŠAUNIĄJĄ LIETUVAITĘ

Vilniaus "Tiesoje" (lapkričio 26 d.) skaitome.

"Kiekvienas mūsų respublikos muzikos mėgėjas ne kartą žavėjosi Beatričės Grincevičiūtės dainavimu. Šiomis dienomis ši puiki kamerinė dainininkė ir menininkė pažymi savo penkiasdešimtąsias gimimo metines.

B. Grincevičiūtė gimė ir išaugo kaime. Iš savo motinos ji pirmą kartą išgirdo gražiąsias liaudies dainas ir pamėgo jas visam gyvenimui. Tėvui anksti mirus, mergaitę auginti pasiėmė dėdė, įžymus muzikas E. Mlynarskis, tuo metu vadovavęs Varšuvos operos teatrui. Tokiu būdu Beatričė nuo pat mažens augo muzikinėje atmosferoje. Ji mokėsi smuikuoti ir skambinti fortepijonu, turėjo progos susipažinti su garsių artistų menu.

Jaunystėje B. Grincevičiūtė neteko regėjimo. Ji mokėsi Varšuvos aklųjų institute, o paskui dirbo auklėtoja Kauno aklųjų institute. Bet muzikos ji nepaliko niekada. Garsų menas jai pasidarė ypatingai artimas jos nelaimės dienomis. O kai Beatričė suprato, jog turi vokalinių gabumų, ji nutarė mokytis dainuoti. Į Konservatoriją jos nepriėmė, teko mokytis privačiai. Bet kantrybė, uolumas ir kruopštumas netrukus davė apčiuopiamus rezultatus. 1937 metais įvyko jos debiutas: pradedanti dainininkė per Kauno radiją atliko eilę Glinkos, Čaikovskio ir Grečaninovo romansų.

Tačiau, iki atkuriant Lietuvoje Tarybų valdžią, B. Grincevičiūtės koncertinė veikla turėjo atsitiktinį pobūdį. Tik 1944 m. pabaigoje, išvadavus Tarybų Lietuvą, ji tapo Valstybinės filharmonijos Kauno filialo soliste. Pradėjusi reguliariai koncertuoti įvairiausiai auditorijai, supratusi, kaip reikalingas yra jos menas darbo žmonėms, B. Grincevičiūtė pajuto tikrą kūrybinį pasitenkinimą: atrodė, kad ji pradeda gyventi iš naujo. Nuo 1946 m. ji tampa Respublikinio radijo soliste.

Kaip tik tada suklestėjo artistės talentas. Turėdama nedidelį, bet gražaus tembro lyrinį - koloratūrinį sopraną, B. Grincevičiūtė niekada nesiekė sublizgėti vokaline technika. Visada jos dėmesio centre buvo kūrinio stiliaus perteikimas. Turėdama absoliučią klausą ir fenomenalią muzikinę atmintį, artistė sukaupė savo repertuare apie tūkstantį kūrinių. Garbingą vietą jų tarpe užima lietuvių liaudies dainos ir lietuvių kompozitorių vokaliniai kūriniai. B. Grincevičiūtė puikiai jaučia liaudies dainų charakterį, ji dainuoja jas paprastai, nuoširdžiai, liaudiškai.

Dainininkė labai mėgsta kamerinę muziką, kurią ji atlieka nepaprastai stilingai, jos repertuare Vakarų ir rusų klasikų kūriniai, tarybnių kompozitorių kūryba.

Ilgus metus B. Grincevičiūtė dirbo muzikos auklėtoja vaikų darželyje. Ir dabar ji mėgiama vlešnia vaikų auditorijoje, meistriškai atlieka vaikams skirtus vokalinius kūrinius.

Kai klausaisi per radiją LTSR nusipelniusios artistės Beatričės atliekamų dainų, visada prisimeni kuklų žmogų, nuoširdų draugą, puikią menininkę, savo gyvenimą paskyrusią menui."

Iš laiškų

Gerbiama "Laisvės" redakcija:

Jūsų laikraščio Nr. 96 vedamajame, kuriame paduota Komunistų Partijos pareiškimas dėl nesiregistravimo, yra labai neaiškių vietų. Pav., vienos pastraipos pabaigoje pasakyta: "bet ir tam, kad nedaleisti sudaryti precedentą, kurie (gal "kuris"—M-s) visuomet mus gėdintų istorijos akyse ir grumotų tiek mūsų bendraamžininkams, tiek tiems, kurie juos seks, nauja politinės vergijos forma."

Labai miglotas vertimas. Kiek žemiau vėl ta pati istorija: "Istorija yra uždėjusi ant Komunistų Partijos, mažos, šmeižiamos, klaidingai kaltinamos, kad būk ji esanti konspiracija prieš amerikines įstaigas atsakomybę vesti kovą už apgynimą savo ir kiekvieno amerikiečio konstitucinių teisių."

Prisipažįstu, jog šio teiginio visai nesuprantu! Ar ne geriau būtų buvę išspausdinus tą pareiškimą originale kalba, arba jei verstine, tai suprantama.

Gi aukščiau vienoje vietoje pasakyta: "Jie (reikalavimai registruotis — M-s) yra baimės ir isterijos pagimdyti; jie reiškia įvedimą barbariškųjų hitlerinių įstatymų; jiems panašių nesiranda jokioje kitoje vakarinio pasaulio demokratinėje visuomenėje."

Iš čia darosi visą reikalą kompromituojantis daleidimas, būtent, kad rytiniame pasaulyje demokratijos *nėra* ir kad tokie barbariški hitleriniai įstatymai ten *yra!*

Iš blogos premisos galima padaryti tik blogą išvadą.

Jus gerbiąs,
M-s

Laikraščio "Laisvė"
Redakcijai

Gerbiama Redakcija, keletą numerių Jūsų leidžiamo laikraščio "Laisvė" teko ir man paskaityti. Pastebėjau, kad jame būva įvairių - įvairiausių skelbimų, net ir iš Lietuvos.

Tad noriu paprašyti ir aš Jus, jeigu per daug neapsunkinsiu Jūs, kad padėtumėt man kai ką sužinoti apie mano gimines.

Tai bus mano dėdė Zienius Blažys, sūnus Antano, iš buvusio Balbieriškio valsčiaus Putrišių kaimo, tai yra mano mamos Zieniūtės Magdalenos — dabartinės Verenienės, brolis.

Jisai jau labai seniai rašė, dar prieš karus, tad niekas neturime adreso, tik žinoma, kad jis gyveno Waterbury, turėjo savo namą, sūnų ir dukterį. Kiek prisimenu, sakydavo mums, kad jo vaikai mokosi — sūnus ant lakūno, duktė artistė. Be abejo, jo gyvo jau nėra, nes jisai buvo pats vyriausias iš visų brolių ir seserų. Betgi vaikai turbūt dar gyvi, nors jie tikriausiai jau suamerikonėję, galbūt ir rašyti lietuviškai nemoka ir tikriausiai neparašytų laiško ir turėdami adresą.

Tad aš ir noriu Jus paprašyti, kad jeigu Jūs ką apie juos sužinosit, kad man parašytumėt. Jeigu Jus apsunkins parašyti man laišką į namus, tai atsakykit nors per laikraštį. Tik gaila, kad galiu kartais negauti to numerio, mat, aš gaunu laikraštį paskaityti tik per V. Mizarą — tai yra "Laisvės" redaktoriaus Mizaros brolį, nes mes abu sykiu dirbam.

Jums galėtų suteikti kokių žinių viena Jūsų vajininkė M. Strižauskienė, gyvenanti Waterbury.

Mano mama Zieniūtė-Verenienė Magdalena labai, labai prašo Jus, gerbiama Redakcija, sužinoti apie jos brolį bei vaikus—t. y. broliavaikius, — juk tai tas pats kraujas, tai ir norisi kai ką apie juos išgirsti.

Mes būsim labai Jums, grbiama Redakcija, dėkingos.

Su pagarba,
Aldona Veselgienė.

Mano adresas:
Alytus
K. Požėlos g-vė, Nr. 5
Lithuania, USSR
1961, X. 16

Ar jūs žinote...

Jei suskaičiuosime visus atstumus, kuriuos nulekia stiprios šeimos bitės darbininkės per gerą meduneši, tai tie atstumai prilygs kelionei į mėnulį.

O gana didelio bityno bitės per vasarą atlieka tiek skridimų, kad užtektų keletą kartų nuskristi į saulę ir atgal. Tuo nesistebėkime. Yra apskaičiuota, kad bičių šeima per sezoną gali aplankyti beveik ketvirtį milijardo žiedų.

Norint sukaupti kilogramą saldaus maisto, bitės turi surinkti šimto tūkstančių kiaulapienių galvučių (galvutėj yra keletas dešimčių žiedų) arba iš pusantro-dviejų milijonų akacijų žiedų, iš 4-5 milijonų esparceto žiedų, iš 6-7 milijonų raudonojo dobilo žiedų.

GINTARO KELIONĖ

Šeštame amžiuje prieš mūsų erą graikų filosofas Thalėjas žinojo, kad gintaras, patrintas drobe, traukia lengvus daiktelius. Tai aiškindamas, jis sakė, kad gintare glūdi siela.

Penktame amžiuje prieš mūsų erą graikų istorikas Herodotas rašė, kad šie šventi daiktai gabenami iš šiaurės į Adrijos jūros šiaurinę dalį, paskui į Vakarų Graikiją ir galų gale į graikų šventąją Delos salą. Spėjama, kad tai buvę Baltijos gintaro gabalai.

ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Generolo nuomonė, kaip Vokietiją apvienyti

Savaitraštyje "National Guardian" tilpo generolo Hugh B. Hester straipsnis. 1945-47 metais gen. Hester buvo maisto ir agrikultūros administratorius Jungtinių Valstijų zonoje Vokietijoje. Jis todėl turi daug patirties iš pačių vokiečių. Dabar jis pareiškia savo nuomonę, kaip opųjį Berlyno ir abiejų Vokietijų suvienijimo klausimą išrišti.

Hester nurodo, jog Tarybų Sąjunga negali toleruoti Vakarų Vokietijos apginklavimo, ypač įteikimo jos armijai atominių ginklų. Ir nėra nuostabu, žinant tai, kad pirmame pasauliniame kare vokiečiai sunaikino 10 milijonų Rusijos žmonių, o antrajame kare — virš 20 milijonų. Abu karus vokiečiai pralaimėjo, tačiau kitiems kraštams padarė milžiniškų nuostolių.

Ar galima dabar pasitikėti Vakarų Vokietijos vadovybe, kurioje yra daug hitlerininkų? Jie dega kerštu prieš Tarybų Sąjungą ir kitas socialistines šalis. Nedaug jiems tereikia išprovokuoti kitą pasaulinį karą.

Jungtinių Valstijų vyriausybė siūlo visuotiniu "laisvu" balsavimu abi Vokietijas apvienyti. Tokį siūlymą, suprantama, atmeta Rytų Vokietija ir Tarybų Sąjunga todėl, kad Vakarų Vokietija, turėdama apie 56 milijonus gyventojų (Rytų Vokietija turi tik apie 18 milijonų), iš anksto gali užtikrinti savo naudai balsavimus. Dėl tos pačios priežasties Amerika nesutiko balsavimų pagalba apvienyti Pietų Vietnamą su Šiauriniu Vietnamu, nes socialistinis. Šiaurių Vietnamas turi daugiau gyventojų. Balsavimai todėl negali duoti abiem pusėm patenkinančių pasėkmių.

Geriausiai Vokietijų vienybės klausimą galima išrišti, kaip gen. Hester nurodo, abiejų pusių susitarimu, apvienytos Vokietijos pilnu nuginklavimu ir neutralizavimu, kaip padaryta su Austrija. Kitokio vienybei kelio nesimato.

Pirmas žingsnis link abiejų Vokietijų suvienijimo — Nato ir socialistinių valstybių pripažinimas Rytų Vokietijos ir Vakarų Vokietijos ir užmezgimas su jomis diplomatinių ryšių. NATO valstybės, tačiau, nenori pripažinti Rytų Vokietijos ir tuomi trukdo abiejų Vokietijų suvienijima.

Vakarinio Berlyno klausima taipgi sunku išrišti be pripažinimo Rytų Vokietijos, kurios teritorijoje randasi Berlynas.

-:-

Kiek mes žinome apie Meksiką?

Skaitydami knygas tokių autorių, kurie visai nepadailinę aprašo abelną žmonių gyvenimą, galima susipažinti su tikruoju žmonių gyvenimu.

Oscar Lewis kaip tik ir yra toks rašytojas. Prieš dvejus metus jis skaitytojams davė gerą knygą "Five Families," o dabar parašė kita vertingą knygą "The Children of Sanchez." Tai autobiografija vargingos šeimos, kokių Meksikoje yra milijonai.

Šešeto narių šeima gyvena Meksikos sostinėje, varguomenės apgyventoje apylinkėje. Tėvas tegali uždirbti tik vieną dolerį į dieną. Priverstas dirbti ilgas valandas. Po darbo jis bėga rinkon, pardavinėja lioterijos bilietus ir kitokius smulkius dalykėlius. Papuola kalėjiman už nelegalų užsiėmimą. Vaikai vagišiauja. Gyvena diena dienon pusbadžiai.

Rašytojas Lewis teigia, kad smulkiomis vagystėmis ir apiplėšinėjimais Meksikoje daugiau pasidaro negu dirbdami už algą. Todėl kriminalysčių Meksikoje labai daug. Moterys randasi nepavydėtinoje padėtyje. Prostitucija pasiekusi aukštą laipsnį .

Daugelis klausia, kokia dabar būtų Meksika, jei 1910 m. prasidėjusioje revoliucijoje būtų laimėjęs Zapata, o ne Carranza? Gal ji būtų pažangesnė? Meksika galėtų būti turtinga. Ji turi daug aliejaus ir kitų gamtinių turtų. Visa bėda, kad Jungtinių Valstijų bankininkų kapitalas nesvietiškai šalį apiplėšia.

Liaudies judėjimas prieš skurdą, už reformas, už socialinę revoliuciją smarkiai plečiasi. Valdžia tuo susirūpinusi. Senatorius Manuel Moreno, Senato daugumos vadas, siūlo prezidento Adolfo Lopez Mateos administracijai imtis griežtų reformų darbo žmonių naudai. Jeigu socialinės reformos nebus laiku pravestos, senatorius Moreno sako, galima susilaukti turčiams nepageidaujamų pasekmių. Simpatijos Kubos revoliucijai didžiulės.

Meksika oficialiai vadinasi: Estatos Unidos Mexicanos (Jungtinės Meksikos Valstijos). Ji turi 760,-375 ketvirtainių mylių žemės plotą ir arti 35 milijonus gyventojų.

-:-

Vis daugiau žūsta automobilių nelaimėse

Praėjusis Thanksgiving savaitgalis buvo daugeliui nelaimingas. Automobilių katastrofose žuvo 457 žmonės. Tai 15 žmonių daugiau kaip praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu. Kalifornijoje daugiausia užmušta —net 56 žmonės.

1960 metais automobilių nelaimėse užmušta virš 30,-000, sužeista 2,600,000 žmonių. Apskaičiuojama, kad nuo per greito važiavimo 1960 metais užmušta 10,970 žmonių, sužeista virš milijonas žmonių.

Atrodo, šiais metais automobilių nelaimėse žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičius bus dar didesnis.

Pasirodo, kad dabar automobiliais pavojingiausia kur nors keliauti. Reikėtų ką nors daryti, kad tos berekalingos skerdynės būtų nors žymiai sumažintos.

-:-

Maldos nieko negelbsti

Kanadiškis "Liaudies balsas" patalpino sekamą šypseną:

Klebonas smarkiai užsipuolė ant parapijono už nelankymą bažnyčios, neaukojimą religiniams reikalams, už apsileidimą išpažinties ir maldos klausimuose.

"Tai kad, klebone, jokios iš to naudos nėra!" teisinosi parapijonas.

"Kaip tai?" supyko klebonas.

"Žiūrėk, karo metu mūsų dvasiškija meldė, kad dievas padėtų laimėti karą, vokiečių dvasiškija meldė, kad vokiečiams ir italams padėtų, o rusai nesimeldė ir nieko neprašė, bet dabar atrodo, kad jie daugiausia laimėjo."

Atrodo, maldos nieko negelbsti. *J. G.*

IŠ PASAKOJIMŲ APIE GERUS ŽMONES

Susipažinkite su įžymiąja šių dienų Lietuvos chirurge Regina Urbanavičiūte

PAPRASTOS moteriškos rankos. Jos nutveria mažutę Jūratę ir iškelia ją aukštai viršum galvos. Jos atidaro duris vyrui, atėjusiam iš darbo. Šių rankų šilumą jaučia ant savo peties ligonis, prieš prasidedant operacijai. Ir dėl to, kad iš chirurgės akių spindi gyvenimo džiaugsmas, tikėjimas juo, ligoniui lengviau žengti į kabinetą, kur ant durų kabo lentelė "Operacinė".

Šios rankos pasidaro stangrios it plienas, kai chirurginė sesuo įdeda į jas skalpelį. Žvilgsnis įsmigęs į vieną tašką, ir greičiau atspėji, negu matai kaip po steriline kauke gydytoja dažnai ir įtemptai kvėpuoja. Matai prakaito lašelius ant kaktos ir vos žilstelėjusius smilkinius.

Ant operacinio stalo gulinčio žmogaus skausmas tartum persiduoda chirurgei. Viena širdis, vienas noras gyventi, gyventi, gyventi!..

Pusvalandis, valanda. Kiekviena minutė atrodo amžinybė. Ir pagaliau:

—Viskas tvarkoje, — sako chirurgė.

Su chirurge pirmą kartą aš susipažinau prieš devynerius metus. Tada Regina Urbanavičiūtė su mažu lagaminėliu pirmą kartą atvyko į Nemenčinę. Užėjo į rajono ligoninę. Ankštos palatos, nėra elektros šviesos. Apie tai, kad tokiomis sąlygomis būtų galima daryti net ir nesudėtingą operaciją, ir kalbos negalėjo būti.

Tačiau teko. Pirmas Reginos išgelbėtas žmogus, prieš išeidamas iš ligoninės, priėjo prie jos ir nuoširdžiai pasakė: "Ačiū, daktare..."

Ir viskas. O Regina stovėjo prie chirurginio skyriaus durų ir ilgai žiūrėjo įkandin jo. Akyse spindėjo ašaros.

Kiek džiugių pakitimų įvyko, Reginai dirbant ligoninėje. Atvyko nauji gydytojai. Nuo pat pirmos dienos žmonės pamilo ftiziatrę I. Paškevičiūtę, terapeutę E. Komockaitę ir kitus gydytojus. Vyriausioji gydytoja sutelkė medicinos seseris, gydytojus, sanitares į vieningą šeimą. Ligoninės darbuotojai padėjo statyti naują terapeutinį skyrių. Lygiai tuo pat atliekamas remontas. Ligoninės teritorijos apželdinimas, meno saviveikla, kolektyviniai žygiai, — tai toli gražu ne visi geri sumanymai ir darbai.

Tačiau svarbiausia —gydymas. Kaip jis vertinamas, rodo nuoširdžios padėkos žodžiai. Atrodo, jei kas surinktų visus ligonių atsiliepimus apie Reginą, būtų galima sudaryti ištisą tomą.

Gydytoja, rajono Tarybos deputatė, širdimi jaučia TSKP Programos projekto žodžius: "Viskas žmogaus vardan, žmogaus labui".

Kiekvieną dieną Regina sutinka savo kolegą-felčerį Andrejų Mažeiką. Jis čia jau seniai gyvena. Prieš 20 metų Mažeika buvo vienintelis medicinos darbuotojas Nemenčinėje ir aplinkiniuose kaimuose. Žiūrėdama į jo energiją ir gyvas akis, apie daug ką pagalvoja vyr. gydytoja: apie tai, kokiu tarybiniais metais pasidarė kaimo gydytojas, apie tai, kad ji pati — paprasto darbininko duktė — dabar dirba chirurge. Kasmet atvyksta nauji specialistai, išplečiama ligoninė, geriau aptarnaujami tarybiniai žmonės.

...Kai Regina tarė "Viskas tvarkoje", ji nežinojo, kad atliko 200-ąją sudėtingą operaciją. Kitų nesuskaičiuosi. Du šimtai išgelbėtų gyvybių tilpo vienoje širdyje.

Kaip paprastai, rytą vyr. gydytoja užsideda baltutėlį chalatą. Ji vėl poste, vėl kovoja už žmogaus gyvybę. Ne veltui sakoma, kad gydytojo jėga — tai jo širdis. Ir tai ypač pasakytina apie chirurgę, kurios rankos — nepaprastos, širdis jautri.

P. Krasovskis

Philadelphia, Pa.

Ligoniai

Kazę Valentą gyvenančią 263 Breman Ave., Egg Harbor, N. J., grįžtant iš Philadelphijos užpuolė šuo ir parmušė. Krisdama ji susilaužė ranką.

H. Mattis, gyvenanti 612 Beechwood Ave., Collingdale. Pa., labai sunkiai serga. Buvo ligoninėje. Grįžo į namus, bet vis dar randasi lovoje.

Linkiu sergančioms greitai pasveikti.

A. Zalner

Brockton, Mass.

Lapkričio 12 d. Montello Vyrų Dailės Grupė turėjo parengimą. Jis gerai nusisekė. Rengėjai visiems dėkingi, kurie atsilankė ir jį.

Dabar grupė ruošia kitą parengimą, pasitikimą Naujųjų Metų. Jis įvyks gruodžio 31 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių Tautiško Namo žemutinėje svetainėje. Įžanga tik 50 centų. Turės valgių, gėrimų ir šokiams bus muzika. Visus ir visas kviečia dalyvauti.

Aplankiau ligonius

Pranas Pūkelis serga jau nuo rugpiūčio mėnesio. Jis iš stubos niekur negali išeiti. Jo žmona jį gerai prižiūri. Ligonis skundėsi, kad skauda sąnarius, taipgi ir regėjimas nusilpęs. Politiniai apsišvietęs, tai įdomauja pasauliniais įvykiais. Tik dabar negali lankytis į IDS 6 kuopos susirinkimus ir skaityti. Jau sulaukė 79 metų amžiaus.

Prieš du mėnesius sunkiai susirgo K. Balcevičius. Buvo nuvežtas į Rest Home. Bet pagal žmonos pageidavimą jis parvežtas į namus, Dabar gydomas namie ir laipsniškai atgauna sąmonę..

K. Zlotkienė, M. Gutauskienės vyro sesuo, buvo išvežta į Rest Home. Nežinia, kaip ten pasitaikė—ji parvirtus ir susilaužė kojos kaulą. Dabar randasi Broktono ligoninėje.

Linkiu ligoniams greitai pasveikti. Taipgi visiems ir visoms linkiu laimingai sulaukti Naujų Metų —1962 metų!

Geo. Shimaitis

Baisi viduramžių drama Vilniuje

"Už apostato egzekuciją 7 auksiniai 18 grašių... Kai raganius žudė 45 auksiniai 12 grašių" — trumpai tepažymėta senuose Vilniaus magistrato išlaidų sąrašuose. Už ką buvo pasmerkti šitie žmonės? To nežinome. Aprašyti tokius dalykus iždininkui nereikėdavo. Gal būt, tai buvo ir pavojinga...

1611 metais Vilniuje buvo žiauriai nukankintas italas Lorenco Frankis, kilęs iš Frinlio (šiaurės Italijoje), iš pradžių atsikėlė su savo tėvu į Krokuvą, kur suartėjo su protestantais. Paskui jis apsiėmė auklėti vieno turtingo Lietuvos didiko vaikus ir apsigyveno Vilniuje. Čia tuo metu ypač siautėjo katalikiškoji reakcija. 1611 m. birželio 2 d. Vilniaus jėzuitai suorganizavo iškilmingą "dievo kūno" šventės procesiją. Tokioms eisenoms jie skirdavo didelę propagandinę reikšmę, todėl išlaidų bei triūso nesigailėdavo. Per visą miestą iš lengvo traukė virtinė išpuoštų vežimų su biblinėmis figūromis, už jų — prabangiai apsirengusi dvasininkija su atvykusiu popiežiaus nuncijum. Gatvėse buvo įrengta daug altorių, prie kurių eisena sustodavo klausyti mišių.

Visas tas karnivalas labai pykino protestantą Lorencą Frankį. Neiškentęs jis užlipo ant vieno altoriaus paaukštinimo ir pradėjo aiškinti žmonėms: "Šią duoną, kurią jūs garbinate, iššaukė pamokslininkas, ne dievas, kaip jūs galvojate, bet stabas, kuris negali pats vienas pajudėti iš vietos." Minia kraipė galvas, nesuprasdama itališkai. Bet jo je buvęs karališkos kapelos dainininkas italas Čilis tuoj nubėgo pas popiežiaus nuncijų Simonetį ir jam viską papasakojo. Nuncijus kreipėsi į karalienę, Zigmanto Vazos žmoną, kuri, muškietininkų palydos apsupta, taip pat dalyvavo eisenoje. Frankis bematant buvo suimtas, baisiai sumuštas ir imestas į rotušės kalėjimą. Kelias dienas jį tardė vyskupas ir pasauliečiai pareigūnai. Be erezijos, jį dar apkaltino norėjus "užmušti karalienę, karalaitį arba bent vyskupą." Į tai drąsus italas atsakė, kad Prancūzijai, Britanijai, Olandijai, pagaliau visam pasauliui žinoma, jog tokias žmogždystes vykdo popiežiaus tarnai ir jėzuitai... Tai galutinai nulėmė jo likimą. Po ilgų kankinimų, kuriuos Frankis vyriškai iškentėjo, jis buvo žiauriausiu būdu viešai nužudytas: budelis jam pusiau ištraukė liežuvį, nukirto galvą ir ją užkėlė ant aukšto stulpo, buvusio "panašiems atvejams" Rotušės aikštėje (dabar Muziejaus aikštė), o kūną perkirto į keturias dalis, kurios taip pat buvo pamautos ant stulpų už miesto vartų...

R. Šalūga

KALTINA DU BROLIUS UŽ APGAUDINĖJIMĄ

Whiting, Ind. — JAV federalinė vyriausybė areštavo du brolius J. J. Chilą ir Benjaminą Chilą. Juos kaltina, kad jie, įsteigę taupymo ir paskolų įstaigą, išviliojo iš žmonių apie milijoną dolerių.

Havana.. — Kuba pirko Rumunijoje 1,200 traktorių už $4,000,000.

Philadelphia, Pa.

Delaware kanalas bus gilinamas 35-iomis pėdomis, platinamas 450 pėdų. Dabar juo į metus pervežama 9 milijonai tonų. Pagilinus ir praplėtus, padidės prekių pervežimas ir bus greitesnis susisiekimas tarp Philadelphijos ir Baltimorės. Dabar laivai 325 pėdų pločio vienas greta kito negali praeiti. Sakoma, darbas bus baigtas 1968 metais ir lėšuos virš 106 milijonus dolerių.

National Council of Teachers 5-oji konvencija Philadelphijoje pasisakė prieš išmetimą klasikinių knygų arba jų deginimą. Suvažiavime dalyvavo 7,000 mokytojų.

Charles P. Snow, Anglijos autorius, kalbėdamas pasakė. Amerikos ir Anglijos mokslas pasiekė aukštumą. Bet Sovietų mokyklos daugiau žmonių išmokslina, negu Amerikos ir Anglijis mokyklos.

Common Pleas Court ir distrikto prokuroro įsakymu, 38 knygynai neparduoda Henry Miller's "Tropic of Cancer" knygos. Sako, kad knyga "visuomenės skaitymui nėra tinkama."

Pennsbury mokyklos darbininkai nepasitenkinę mokyklos taryba už neleidimą balsuoti unijos priėmimo ar išmetimo klausimo.

National Labor Relations taryba reikalauja drausmės pikietui sulaikyti prieš Mack Truck kompaniją. United Auto Workers lokalas 677 pikietuoja šią kompaniją nuo spalio 26 d.

Vidurinės mokyklos mokiniai nusiskundžia, kad baigę mokyklą ir lankantieji mokyklą nori gauti "part time" darbą, kad pagelbėtų tėvams ir sau, darbo negauna. Krautuvės ir valgyklos, kuriose gaunami "part time" darbai, visų nebesuima.

Lester pianų įmonė, veikusi per 73 metus Philadelphijoje, užsidaro. Savo laiku čia dirbo 500 darbininkų; dabartiniu laiku šimtas neteks darbo.

M. J. Quill, Transport Workers unijos prezidentas, kalbėdamas Philadelphijoje inžinierių klube, pasakė: Geležinkeliai turi būti nacionalizuoti. Industrijoje turi būti 30 valandų darbo savaitė. Tymsterių unija turi būti priimta į AFL-CIO.

Quill pasakė karčios teisybės nekurių unijos lyderių adresu.

Philadelphijoje ir apylinkėje gyvenanti Brazilijos tautiečiai surinktomis aukomis nupirko orlaivį ir padovanojo valstybei. Iškilmėse dalyvavo Brazilijos ambasadorius d-ras Campos. Kalbėdamas iškilmėse ir spaudos konferencijoje jis nesutiko, kad Amerikos karo laivai ir orlaivynas būtų Dominikos pakraščiuose. Campos užgyrė Sovietų Sąjungos pripažinimą; sakė, tai seniai turėjo būti padaryta. Kinijos priėmimui į Jungtines Tautas, jo pasakymu, Brazilija nebus priešinga, jei kitos šalys už tai pasisakys.

Sustreikavo keturi tūkstančiai mėsos darbininkų. Streikas paliečia 515 krautuvių A & P, Food Fair ir Acme. Streiką paskelbė ne tik Philadelphijoje, bet ir New Jersey. *Pilietis*

Cleveland, Ohio

Pasigyrimai ir skaičiai

Dažnai girdime mūsų įvairius pareigūnus kalbant, kad šalies ekonomika esant ant aukštesnio lygio negu kada nors pirmiau buvusi, kad bedarbių skaičius mažėja. Bet laikas nuo laiko skelbiami skaičiai spaudoje kalba garsiau, negu garsinasi politikieriai.

Štai ką sako apie tai tik ką paskelbti Ohio State Enmployment Service skaičiai: rugsėjo mėn. 1951 m. bedarbių buvo 1,841, o rugsėjo mėn. šių metų 9,740. Toliau skaičiai parodo, kiek jaunuolių iki 25 metų amžiaus buvę bedarbių eilėse. 1951 m. buvo 850, 1959 m. 2,544, 1960 m. 4,822, o 1961 m. 6,121. Tai ką reiškia tie pasigyrimai?

Mažinamos pašalpos

Ohio valstijoje apie 50 tūkstančių žmonių gyvena iš pašalpų. Dabar paskelbė, jog pašalpų fondai baigiasi išsisemti, tai jeigu iš niekur negaus pinigų juos dapildyti, tai sekantį mėnesį visiems pašalpgavimas pašalpos bus sumažintos 48%, tai išeis tik apie $19 asmeniui per mėnesį. Matomai, geras skaičius žmonių susilauks ne taip jau malonių kalėdinių švenčių.

Ant rytojau po Padėkų dienos, kuomet gal nevienas jautėsi net ir persivalgęs, žmogus šoko nuo Superior tilto, todėl, kad buvo *alkanas*. Jis taip sakė praeiviui, kuris norėjo jį sulaikyti. *J. Ž.*

Camden, N. J.

Mūsų ligoniai

L. Lutvinas randasi ligoninėj (Lourdes Hospital), bet jau sveiksta ir rengiasi važiuot namo. Namų adresas: 1815 So. 6th St., Camden 4, N. J.

Ludvikas Lutvinas yra senas "Laisvės" skaitytojas. Kuriems laikas leidžia, prašomi ligonį atlankyti ir palengvint jam pernešt tas taip nuobodžias ligos valandas.

Antras ligonis, tai LLD 133-čios kuopos sekretorius draugas A. J. Pranaitis. Randasi namuose: 522 N. 5th St., Camden, N. J.

Taipgi serga Domininkas Rušinauskas. Randasi namuose: 24 Cornell Ave., Gloucester Hts., N. J.

1959 m. rugsėjo 27 d. Gloucesterio policijos automobilis sužeidė Thomas Clark, per ką pastarasis patrotino vieną akį. Šiomis dienomis atsibuvo teismas. Thomas Clark bylą laimėjo, gaus $100,000.

Oras pas mus gražus ir nešaltas. Vieną kartą pasirodė sniegas, bet tuoj nušilo ir daugiau nepasikartoja.

Camdenietis

Pekinas. — Kinija suteikė Nepalio karalystei $50,-000,000 paskolos ir $4,000,-000 pagalbos žmonių sveikatos reikalams.

Londonas. —Anglai priešingi siuntimui daugiau armijos į Vakarų Vokietiją.

J. Siurba

KĄ MAČIAU IR GIRDĖJAU LIETUVOJE

(Tąsa)

Didžiausias sunkumas

Man atrodo, kad gal būt vienas didžiausių sunkumų žmonių gyvenime Lietuvoje dar yra, tai stoka butų; o ypatingai stoka tinkamesnių butų. Miestai žymiai padidėjo gyventojų skaičiumi. Nežiūrint, kad gyvenamųjų namų statyba eina dideliu tempu, dar kol kas negalima visų gyventojų aprūpinti tinkamais butais. Didžiausias butų trūkumas yra miestuose. Bet kaime, kolūkiuose irgi dar nemažai žmonių turi gyventi senuose namuose, sukrypusiose bakužėlėse. O tų bakužėlių, tų į žemę nusmegusių, sugrypusių namukų matosi ne tik kaime, bet ir miestuose ir miesteliuose. Tai vis ženklai Lietuvos atsilikimo; liekanos iš carizmo ir buržuazijos valdymo laikų. Bet diena po dienos tos senos liekanos griaunamos ir jų vietą užima nauji, moderniški gyvenimo namai. Bet ims dar laiko, kol visi gyventojai bus aprūpinti tinkamais butais.

Keliaudamas po Europą pastebėjau, kad ir kitose šalyse yra nemažas butų trūkumas, ne vien tik Lietuvoje, ne vien tik Tarybų Sąjungoje. Nemažas butų trūkumas yra net tokioje Švedijoje. Man pasakojo, kad Stockholme yra nemažai žmonių, kurie sutinka mokėti iki 2,000 dolerių, kad gauti tinkamą moderniška butą (apartmentą). O juk praeitas karas visai nepalietė Švedijos. Švedija dar paturtėjo iš karo. Mes taipgi gerai žinome, kad Amerikoje irgi labai sunku miestuose susirasti tinkamą butą už ne per aukštą nuomą.

Nebėr vaikų vergijos

Seniau Lietuvoje vos paaugę neturtingųjų vaikai buvo varginami prie visokių darbų. Mažažemiai ir bežemiai, negalėdami išmaitinti savo šeimos, buvo priversti savo vaikus leisti pas turtingesnius "uždarbiauti." O ir abelnai mažai kas galėjo leisti vaikus mokyklon, nes tik kur ne kur buvo mokykla.

Su daugeliu praeities blogybių dingo ir vaikų varginimas darbu. Dabar vaikai, visų vaikai, turi puikiausią progą lankyti mokyklas. Dabar gražiai vaikai auklėjami.

O ir jaunimas dabar turi visas progas siektis aukštesnio mokslo. Platus kelias visiems Lietuvos žmonėms į kultūrą ir mokslą. Ir visa tai sudaro didelį įspūdį kiekvienam, nuvykusiam pamatyti Tarybinę Lietuvą.

Keliais aplink bažnyčią

Vieną dieną sutikau senyvą žmogų gražioje Lenino aikštėje Vilniuje. Ilgokai kalbėjome apie Lietuvos praeitį ir dabartinį darbo žmonių gyvenimą. Ant galo jis man sakė:

"Jeigu taip stebuklingai būtų gyvenimas pasikeitęs mano vaikystės dienose, kada mes, mažažemių šeima, skurdžiai gyvenome prieš pirmąjį karą, tai mano dievobaimingas tėvas, trokštantis, kad jo vaikai nors pradinę mokyklą galėtų išeiti, būtų kelis kartus keliais apėjęs aplink bažnyčią, dėkodamas dievui už geresnį ir šviesesnį gyvenimą."

Nė vieno nevargina nedarbo baimė

Dabar visi darbo žmonės pilnai aprūpinti darbu. Nė vieno dabar nevargina nedarbo baimė. Daugelis iš jaunuolių net negali suprasti, kaip galėtų būti tokia padėtis, kad galintis dirbti žmogus neturėtų arba negalėtų gauti darbo. Kuomet kalbi su jais apie Ameriką ir pasakai, kad dabar Amerikoje yra virš penkių milijonų bedarbių, tai tūli iš jų net nenori tuo tikėti. "Argi taip galėtų būti turtingoje Amerikoje," sako jie.

Ne tik kad dabar nėra bedarbių Lietuvoje, bet yra darbininkų trūkumas įvairiuose miestuose. Kauno miesto pareigūnai sakė, kad Kaunas tuojau galėtų aprūpinti darbu du tūkstančius darbininkų, jeigu jų gautų ir jeigu būtų galima aprūpinti juos butais.

Gal ne pro šalį būtų tuo klausimu trumpai pažvelgti į Lietuvos praeitį.

Buržuazinėje Lietuvoje 1939 metais bedarbių buvo priskaitoma apie 29 tūkstančiai. Jų tarpe buvo net apie penki tūkstančiai inteligentų.

Klerikaliniame laikraštyje "XX Amžius" 1937 metų rugpiūčio 16 d. bedarbis inteligentas taip rašė: "Jau praėjo 3 mėnesiai, o aš kone kas dieną einu į Darbo biržą su vienintelių prašymu—darbo. Darbo sezonas jau įpusėjęs, o vietos darbui gauti nėra. Kreipiausi darbo ar tarnybos ir pas atsakingus žmones, kurių vienas aiškiai pasakė, kad nieko nebus, nes su tokiais prašymais esą 16 tūkstančių Kaune."

Kaune mano brolio žmona pasakojo, kad ji baigus gimnaziją užbaigė ir buhalterijos (knygvedystės) kursą. Bet niekur negalėjo gauti darbo kaipo buhalterė. Buržuazinėje Lietuvoje mažai buvo tokių darbų. Ji šiaip taip susirado paprastą, mažai apmokamą spaustuvėje darbą ir turėjo būti patenkinta, kad turinti šiokį tokį darbą.

O dabar Lietuvoje kiekvienas inteligentas, kiekvienas vienoje ar kitoje srityje prasilavinęs darbininkas ir kiekvienas paprastas darbininkas lengvai gali gauti darbą.

Pažengė 100 metų pirmyn

Buržuaziniame žurnale "Tautos ūkis" 1939 metais A. Aurimas rašė:

"Juk mūsų ūkininkai dirba ne po 8, bet po 14-16 valandų per dieną... Juk mes dar neišgyvenome tokio technikos pritaikymo lygio, kokį Vakarų Europos kraštai turėjo prieš kokį šimtą metų."

Taip, ne tik ūkininkai, bet ir darbininkai buržuazinėje Lietuvoje dirbo ilgas valandas. Per visą buržuazijos valdymo laiką Lietuvos darbininkai kovojo už 8 valandų darbo dieną.

Štai net fašistinis Darbo rūmų oficiozas "Darbas" 1937 metais birželio 5 d. rašė:

"Perevozninkų plytinėje Janavos apylinkėje 22 darbininkai dirba po 10 valandų per parą: už viršvalandžius brangiau nemoka. Petrašiūnuose Ramono lentpiuvėje dirba 12-16 valandų per parą. Radviliškio keramikos dirbtuvėse dirba po 10-16 valandų už labai mažą darbo užmokestį."

Tas pats "Darbas" rugsėjo 11 d. laidoje rašė:

"Pieninės ir grietinės nugriebimo punktuose dirba 3,300 žmonių. Darbo diena 13-18 valandų. Dirba ir šventadieniais. Alga 25-100 litų mėnesiui."

Jeigu prie buržuazijos Lietuva buvo technikos atžvilgiu atsilikus net šimtą metų, tai Tarybinė Lietuva tuo atžvilgiu pažengė 100 metų pirmyn. O tūlais atžvilgiais bus pažengus ir dar toliau. Ne tik dabar įmonėse ir fabrikuose pritaikoma aukšta technika, bet ir žemės ūkis apdirbamas moderniškomis mašinomis.

Paimkime kad ir linų rovimo darbą. Per dieną moteris gali nurauti apie 10 arų linų plotą. O štai kombainas per vieną dieną nurauna 5 hektarus. Ne tik nurauna, o ir nukaršia galvutes, pakloja šiaudelius. Kombainas per dieną atlieka maždaug 75 žmonių rankų darbą.

Panašios mašinos dabar apdirba daug kitų žemės ūkio darbų Lietuvoje.

Važinėdami po Lietuvą mažai matėme žmonių dirbant laukuose. Klausėme, kur tie kolūkiečiai, kad nesimato dirbant laukuose.

"O, dabar netaip kaip seniau," atsakė mums. "Dabar žemės ūkio darbai moderniškomis mašinomis apdirbami. Kolūkiečiai dirba lengvai ir jų darbo diena trumpa."

O fabrikuose ir įmonėse šiandien Lietuvoje irgi aukšta moderninė technika pritaikoma.

Štai Vilniuje moderninis gelžbetono fabrikas. Jame dirba 560 darbininkų ir 68 inžinieriai. Darbo procesas modernizuotas ir automatizuotas. Gamina gelžbetoninius (geležies ir cementinio mišinio) stulpus elektros linijoms ir blokus namams. Į pustrečio mėnesio gali pastatyti 48 ir 64 butų gyvenamąjį pastatą.

Ir taip visur fabrikuose ir įmonėse, prie visokių darbų, įvedami mechanizuoti darbo procesai. Daug dėmesio kreipiama į automatizaciją. Viskas daroma, kad žmogus lengviau dirbtų ir kad mašinų pagalba galėtų daugiau pagaminti į trumpesnį laiką.

Dabar Lietuvoje įvesta 40 valandų darbo savaitė. Fabrikuose, įmonėse, transporte ir įvairiose įstaigose darbininkai ir tarnautojai dirba septynias valandas per parą, o šeštadienį dirba penkias valandas. Sekmadienį poilsio diena.

Smarkiai išaugo pramonė

Dabar visose liaudies ūkio šakose Lietuvoje dirba virš 670 tūkstančių darbininkų ir tarnautojų. O 1940 metais dirbo tik 187 tūkstančiai.

Pramonės įmonėse 1940 metais dirbo tik apie 62 tūkstančiai darbininkų, o šiuo laiku dirba virš 200 tūkstančių darbininkų.

Dabar Lietuvos pramonė pagamina produkcijos per 36 dienas tiek, kiek ji gamino 1940 metais.

Tie keli skaičiai labai daug pasako apie Lietuvos progresą. Jie parodo, kaip smarkiai paaugo pramonė Tarybų Lietuvoje.

(Bus daugiau)

Filmų rodymo maršrutas sėkmingai pavyko

Savo gyvenime pirmą kartą ėmiausi tokio didelio ir atsakingo darbo. Ir džiugu, kad darbas pavyko geriau, negu tikėjausi jį pradėdamas. Kelis tūkstančius žmonių supažindinau su Tarybų Lietuva ir su Lietuvių Literatūros Draugija, kaip kultūrine organizacija ir jos veikla. Kelionės padariau 9,500 mylių. Kelionėje išbuvau 43 dienas. Atlikom 22 filmų rodymus.

Iš savo bendradarbių — Klemenso Briedžio ir P. Varaškos gavau tikrai geros pagalbos. O taip pat ir iš visų kolonijų veikėjų gavome tikrai draugišką ir malonų bendradarbiavimą. Todėl aš čia ir noriu prisiminti kiekvieną koloniją atskirai, nors ir trumpai.

PITTSBURGH, Pa. — Filmus rodėme du vakarus, LDS klubo patalpose. Čia yra gerų veikėjų. Bet tokių filmų rodymą reikėtų rengti platesniu mastu, kad juos matytų ir kitų pažiūrų žmonės. Širdingai ačiū Imbrasams ir Miliauskui už mūs apnakvinimą ir vaišinimą. Ir ačiū visiems už $40 padengimui išlaidų.

CLEVELAND, O.—Filmų rodymą atlikom du vakarus. Lenkų salė nėra tinkama filmams rodyti. Todėl reikia daugiau susirišti su kitaip mąstančiais žmonėmis, kad daugiau žmonių turėtų progą susipažinti su Lietuva ir su mūsų kultūrine organizacija ALDLD.

Čia įvyko avarija — girtas berniokas vairuotojas sudaužė mano mašiną, ir todėl per 5 dienas turėjau laikyti ją pataisymo vietoje. Bet filmų rodymo nesutrukdėme.

Širdinga padėka Žebriams už mūs laikymą ir vaišinimą. ir visiems už $40 lėšoms padengti.

DETROIT, Mich. — Suruošė vieną vakarą priimtuves su skaniais valgiais ir pasikalbėjimais, o antrą vakarą — filmų rodymą. Detroitiečiai yra smarkūs veikėjai, už tai jiems garbė. Mus visus tris pasiėmė gerbiami Daukai, apnakvino, maitino ir vežiojo kaip savus. Širdingai ačiū Daukams ir detroitiečiams už $50.

GRAND RAPIDS, Mich. —Vienas filmų rodymas. Draugai ir draugės smarkiai darbavosi, sutraukė skaitlingai žmonių. Mano bendrakeleivius apnakvino ir vaišino Gasparienė, Rinkevich ir kiti. O aš turėjau grįžti į Clevelandą pasiimti savo mašiną, ir rytojaus dieną visi trys susitikome Chicagoje, Mildoje. Širdingai ačiū už $33.

CHICAGO.—Chicagiečiai mus priėmė labai svetingai ir surengė du filmų rodymo vakarus.

Filmų rodymas Chicagoje išėjo labai gerai, nemažai atsilankė naujai atvykusių lietuvių, gražiai pasikalbėjom su jais ir su vilniečiais. Dabar Misevičius su nauju prožektoriumi galės rodyti filmus taip tinkamai, kaip ir mes rodome.

Ačiū Mažeikienei už nakvynę ir draugiškumą. Taipgi ačiū Povilioniams už gražų pavaišinimą ir chicagiečiams už $87.

ROCKFORD, Ill.—Vietos veikėjai - veikėjos smarkiai darbavosi. Žmonių turėjo skaitlingai. Ačiū už nakvynę, vaišes ir už $30.

SPRINGFIELD, Ill. — Vienas rodymas. Gražiai vietos veikėjai pasidarbavo, sutraukė nemažai publikos, kuri labai gražiai užsilaikė ir gal daugiausia įvairių klausimų davė, daugiausia apie Lietuvą. Su visais gražiai pasikalbėta, ir filmų rodymas skaitomas gražiai pavykusiu. Širdinga padėka draugams Starkevičiams ir Eschekams, ir už $30.

BENLD, Ill. — Mažiukė lietuvių kolonija, bet mes turime ten veiklų ir smarkų Daujotą, kuris pasidarbavo ir sutraukė veik visus ten gyvenančius lietuvius. Jie visi džiaugėsi gavę progą pamatyti dabartinę Lietuvą ir jos klestintį gyvenimą. Garbė Daujotams ir visiems Benld lietuviams. Draugiška padėka Daujotams už nakvynes, pavežiojimą, už gražias vaišes, ir už $27.

DENVER, Colo. — Tolima kolonija. Didelis miestas, mažai lietuvių. Susitarta su dviem lietuvaitėm, kurios yra ištekėję už kitataučių. Jos užtikrino mums nakvynes ir pažadėjo sušaukti gal desėtką lietuvių, kad pamatytų lietuviškus filmus. Jos suruošė pirmaklasę vakarienę, susirinko virš 40 žmonių—įvairių tautybių. Bet jų tarpe buvo ir 4 nauji lietuviai jauni vyrukai, gerai išsimokslinę jau čia (JAV). Filmų rodymu visi labai domėjosi. Net ir klausimų buvo, ir klausimai buvo rimti. Ir kelionei sudėjo $32.50. Mrs. Amilia Gilmartin pasidarbavimu, rytojaus dieną Unitarian bažnyčioje, 10-tą valandą, ryte, tuojau po pamaldų, susirinko apie 70 tos bažnyčios parapijonų, jų tarpe buvo 6 lietuviai. Ir jiems parodėme "Tarybų Lietuvą" ir "Dainų šventę." Amerikonai tikrai žavėjosi Tarybų Lietuvos filmais.

Širdinga padėka Mrs. D. Krosky už pasidarbavimą dėl lietuviško vakaro surengimo. O Mr. ir Mrs. Gilmartin už mūsų visų apnakvinimą ir už puikias vaišes. O taipgi už pavežimą į raudonų akmenų kalną, kuris mums bus ilgai atminčiai. Taipgi Galgauskienei už malonų draugiškumą.

TACOMA, Wash.—Labai mažai lietuvių, bet ten yra ALDLD kuopelė, jos sekretorius A. Adams. Jo pasidarbavimu įvyko filmų rodymas Eagles svetainėje. Susirinko gal pora desėtkų žmonių, didžiumoje kitataučiai, bet ir jie sudėjo kelionei $19. Širdinga padėka Adams šeimai.

PORTLAND, Ore..—Nemažas miestas, bet mažai lietuvių. Pasidarbavus M. S. Janis, gauta pas gerus žmones didelis butas, susirinko gal 30 vietos lietuvių. Vietinės moterys veikėjos turėjo paruošusios puikiausią vakarienę. Po vakarienės parodėm filmus. Filmais susirinkusieji tiesiog negalėjo atsidžiaugti, ir kai kurios moterys su džiaugsmo ašaromis dėkojo už jų kolonijos aplankymą. Jie sudėjo $53 kelionės tęsimui. Širdingai ačiū gerbiamiems Janis už nakvynę ir už draugiškas vaišes.

SAN LEANDRO, Calif. — galima sakyti, tai San Francisco priemiestis. Viešėjome pas geruosius Karosus, žinomus visai lietuviškai Amerikai ir Lietuvai veikėjus. Pažadėjo visiems nakvynę, visi džiaugėmės. Vakare vykstam pas A. ir V. Taraškus. Čia randame jau apie 40 artimųjų susirinkusių prie skaniai pagamintos vakarienės. Po vakarienės parodėm spalvotus filmus. Visi jie grožėjosi. O vėliau Taraška parodė savo darbo įvairius vaizdus. Tikrai buvo malonus susitikimas su seniai matytais veikėjais ir su pirmąkart susipažinusiais.

OAKLAND-BERKELEY. —Kitas San Francisco priemiestis. Čia, rodos, Suomių salėje, susirinko gana skaitlingai. Keletas buvo ir Lietuvai nepalankių žmonių. Bet visi filmais buvo patenkinti.

Vieną dieną turėjome laisvą. Tai draugai Karosai mus visus pavežiojo po garsiuosius Red Woods ir kitas vietas. Taipgi nuvežė ir į patį San Francisco centrą, ir į tą viešbutį, kuriame N. Chruščiovas buvo apnakvintas, kada lankėsi Amerikoje. Nakties laiku iš to viešbučio matai visą San Francisco miesto ir jo apylinkes, ir tikrai matai neapsakomą grožį.

SAN FRANCISCO.—Pačiame miesto centre, Knygų institute, surengė filmų rodymą. Susirinko keletas desėtkų žmonių, didžiuma amerikonų, keletas universiteto studentų. Parodėm vieną filmą, žmonės gėrisi. Pabaigoj pirmininkė Karosienė perstatė vieną žymų veikėją pakalbėti už taiką.

San Francisco - San Leandro - Oaklando draugų veikimas — pavyzdys visiems. Jų draugiškumas nepaprastas. Dėkojam Karosams, Taraškams, Mugianiams, Baltulionytei, Sutkams, Dagiui ir visiems kitiems. Taipgi dėkojame už $200.

LOS ANGELES,—Didelis miestas, daug lietuvių, bet pasidalinimas toks, kaip visur. Yra nemaža LLD 145 kuopa, yra gražus būrys mūsų labai gerų veikėjų. Pukiai, Demenčiai, Bernotai, Smithai, Marcinkai ir visa eilė kitų gerų draugų ir draugių.

Pirmas vakaras: vakarienė su kalbomis; vakarienė dubeltava — susitikmui filmininkų ir išlydimui draugų Demenčių. Vakaras praėjo labai gražiai, naudingai.

Draugai Pukiai mus su Briedžiu paėmė pas save ir gražiai vaišino, priedui ir Plymouthą gražiai nuvalė.

Antrą dieną buvo filmų rodymas. Rodymas pavyko, žmonių susirinko vidutiniškai. Trečią vakarą vėl filmų rodymas, dar gražiau išėjo.

Los Angeles veikėjai, kaip ir San Francisco, plačiai veikia, verti pagarbos. Širdingai ačiū Pukiams, Ziksams ir visiems Los Angeles veikėjams už $200.

YUCAIPA, Calif.— Mažiukė lietuvių kolonija, bet smarkiai auga gerais veikėjais-veikėjomis. Čia sužinoję, kad mes atvykstam su filmais iš Lietuvos, tuojau susidarė Yucaipos miesto gyventojų komitetas, kuris ėmėsi rengimo darbo. Nusamdė American Legion salę ir pradėjo rengti paukštienos vakarienę ir filmų rodymą. Bet toje mažoje kolonijoje atsirado tamsūnų, savosios tautos priešų. Pradėjo legionierius gąsdinti baubu, kad jie pikietuosią, net pasikviesią iš Los Angeles lietuvį kunigą, kuris jiems pikietą vadovaus. Legionieriai pabijojo jų pikieto ir svetainę atsakė. Bet rengėjai tuojau gavo kitą svetainę, ir vakarienė su filmų rodymu labai gražiai įvyko, niekas jokių nesmagumų nedarė. Susirinko beveik visi vietos lietuviai.

Apart vakarienės tikieto, publika dar sudėjo filmų rodymo reikalams $86.

Širdingai ačiū Alvinams, Marks, Šatams ir visiems kitiems Yucaipos lietuviams.

Reikia priminti ir tai, kad Yucaipos lietuvių organizacija gali surengti ir vietiniams Marks - Markevičiams jo paties trauktų filmų Lietuvoje parodymą Yucaipoje. Jo filmai yra gražūs, įdomūs.

PHOENIX, Ariz.—Miestas didelis, lietuvių nedaug. Pirmeivių veikimo nėra. Yra klubelis, bet labai religingas; su poteriais susirinkimus pradeda ir baigia. Filmus parodėme tik privačiame bute, porai šeimų.

Važiuodami link namų buvome išvažiavę iš Amerikos į Meksiką. Vieną naktį nakvojome Meksikoje. Į Meksiką ir iš Meksikos važiavome be trukdymų. Meksikoje gyvenimas atrodo labai skurdus, biednas.

Namus pasiekėme spalio 15 d. visi trys linksmi ir draugiški.

Tikrai reikia tarti kolonijų veikėjams ir veikėjoms didžiausią ačiū už mums suteiktą tokią draugišką koperaciją. Su priešingų pažiūrų žmonėmis irgi neteko susipykti, visur gražiai susitikome ir gražiai išsiskyrėme.

J. Grybas

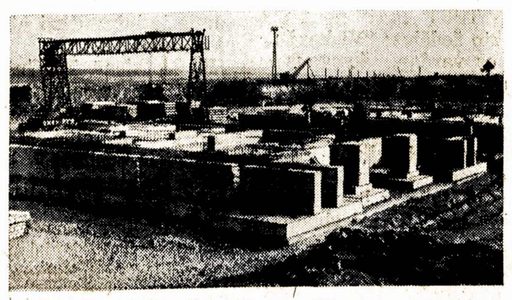

Pralenkdami laiką dirba Lietuvos šiluminės elektrinės statytojai. Nuotraukoje: Lietuvos šiluminės elektrinės statybos vaizdas.

Washingtonas. — Prasidėjus rezervistų protestams, Pentagono vadai sako, kad jie mažins rezervistų šaukimą į militarinę tarnybą.

Wilkes-Barre, Pa.

Lietuvių Laisvų Kapinių Korporacijos parengimas, kuris įvyko sekmadienį, lapkričio 26 d., puikiai pavyko. Žmonių buvo nemažai (bet galėjo būti daugiau), ir visi buvo pilnai patenkinti šio gražaus meninio parengimo programa, kurią atliko Bruklyno Aido choro rinktiniai dainininkai, vadovaujami chorvedės Mildred Stensler - Janušonytės.

Programa tęsėsi, su trumpa pertrauka, virš dviejų valandų. Publikos užsilaikymas buvo pavyzdingas. Programa buvo įvairi ir įdomi.

Programos atlikėjai: Elena Brazauskienė, solistė. Grupė: Nellie Ventienė, Nastė Buknienė, Ona Čepulienė, Kostė Rušinskienė, Tadas Kaškiaučius, Jonas Grybas ir pati vadovė Mildred Stensler. Iš tų septynių dainininkų chorvedė sudarė programą: solų, duetų, kvarteto, ir visi kartu dainavo.

Šis būrelis dainininkų mūsų publiką tiesiog sužavėjo. Artėjant prie programos pabaigos, vedėja Mildred Stensler paskelbė kelių minučių pertrauką, ir visi pasitraukė nuo estrados, bet publika, lyg žinodama, nė krust. Ir štai, gal už 2 ar 3 minučių už scenos pasigirdo Lietuvos liaudies daina "Oi tu Ieva Ievuže, ko nežydi žiemužę." Estradoj pasirodė nuskriausta kaimietė mergelė, kuriją uja, niekina ne tik davatkos, bet ir kaimo berniokai ir piemenys už tai, kad ji susilaukė povainikinio sūnelio. Rolę suvaidino Nastė Buknienė. Suvaidino taip jausmingai, kad publikoj gal nesirado nė vieno, kuriam nebūtų riedėję ašaros per veidus!

O kadangi parengime radosi skrantonietis poetas Dagilis-Genys, tai Nastė Buknienė, jo pagerbimui labai gražiai, jausmingai padeklamavo vieną jo eilėraštį apie gamtą. Poetui Dagiliui teko susijaudinti, nes jis iš anksto apie tai nežinojo. Programą baigiant, vadovė M. Stensler pareiškė: Žinau, kad laike linksmų dainų jūs visi buvote linksmai nusiteikę, bet Nastė Buknienė savo vaidyba jus iki ašarų sujaudino. Nenoriu, kad jūs svetainę apleistumėte ašarodami, tad dabar visi padainuosime jums visiems žinomas linksmas daineles. Ir ji iššaukė visą publiką, kartu su programos atlikėjais, sudainuoti keletą linksmų dainelių. Visi dainuodami ir užbaigėme programą pakilusiu ūpu.

Kiek teko sužinoti, tai visiems labai patiko programos vedėja Mildred Stensler, jo vadovaujamas kvartetas, Elekna Brazauskienė, T. Kaškiaučius ir J. Grybas. Programai užsibaigus, estradoj atsirado ir muzikantas, ir jam grojant, šokių mėgėjai smarkiai patrepsėjo gėrė, valgė—linksmai laiką leido iki vėlumos.

Didelis kreditas priklauso Lietuvių Laisvų Kapinių komitetui už tokios gražios meniškos pramogos surengimą. Ši pramoga labai gražiai šios apylinkės lietuviams priminė, kad praeityje ir šios apylinkės lietuviai menininkai tokių parengimų suruošdavo. Bet prisiminimai neturėtų pasilikti tik prisiminimais, turėtume tatai pravesti gyveniman.

Taigi sukruskime, suburkime nors ir gana senas jėgas, o Bruklino menininkai neatsisakys mums padėti, ir gerų meninių pramogų visuomet turėsime.

Gražų medelį dovanojo Julia Yascellis; gavo Mildred Stensler.

Vazą dovanojo Albina Mack; gavo Šlekaitienė.

Lapinę lėkštę dovanojo Milda Casper; gavo Klevinskas.

Dėžę saldainių dovanojo Aldona Grigaitienė; gavo Čepulienė.

Prie įžangos bilietų dovanas gavo: Julia Yasullis, Celan Calilauskas ir A. Valinčius.

Lietuvių Laisvų Kapinių komitetas širdingai dėkoja Mildred Stensler ir visiems programos atlikėjams, publikai už dalyvavimą mūsų parengime, ir visiems darbuotojams, kurie pagelbėjote mūsų parengimą padaryti pasekmingesniu.

V. Žilinskas

Rochester, N. Y.

Gruodžio 1 d. įvyko Gedimino draugystės priešmetinis susirinkimas. Apsvarsčius bėgamuosius reikalus buvo renkama 1962 metams valdyba. Visa senoji užgirta.

Pirmininku yra F. Stepaitis, vicepirmininku —F. Manelis, finansų raštininku —F. Gudelis, iždininku — Ad. Krikščiūnas, kasos globėja Julė Blažienė, užrašų raštininkė — D. Valtienė, direktoriais—J. Miller ir P. Valiulis, trustistais O. Blažienė ir A. Baronas, maršalka — P. Žirgulis, knygų prižiūrėtojais — G. Daukas ir G. Švedas, korespondente — L. Bekis.

Nutarta surengti balių pasitikimui Naujųjų Metų. Jis įvyks sekmadienį, gruodžio 31 d. vakarą. Bus muzika ir kitokių pagražinimų.

Serga J. Vilemaitis, randasi Park Ave. ligoninėje. A. Duobienė randas Iola ligoninėje; N. Baltakienė randasi Park Ave. ligoninėje. Serga ir R. Barauskas, bet jis randasi namie. Visi sergantieji yra Gedimino draugijos nariais, o moterys ir Mot. klubo narėmis. Jie yra "Laisvės" skaitytojais ir darbininkiško judėjimo rėmėjais. Linkime visiems greitai pasveikti ir vėl kartu dalyvauti.

Lapkričio 18 d. Gedimino draugystė buvo surengus vakarienę pagarbai mirusio Jono Šato. Jis paliko draugijai $16,000. Aš jo biografijos nežinau, žinau tik tiek, kad buvo pavienis, labai skrumniai gyveno. Jis turėjo seserį ir dvi sesers dukras. Mirdamas ir joms paliko nemažai turto.

Vakarienės laiku visi dalyviai sustojo minutę pagarbai Jono Šato. Pirmininkas F. Stepaitis paaiškino apie jo palikimą draugijai, O F. Manelis — iš velionio biografijos.

Gedimino draugystė pagamino gražią lentelę (toblyčią), kurioje aukso raidėmis įrašyta Jono Šato vardas ir jo gimimo ir mirimo datos. Lentelė pakabinta draugijos svetainėje ir kabos, kol draugija gyvuos. Lai Jonui būna ramybė, gi mes visuomet atsiminsime jo dovaną draugijai.

L. Bekis

NEWARK, N. J.

Apie Newarko požeminį gražą

Šiemet Newarke užbaigė budavojimą garažo dėl pastatymo 1,030 automobilių. Garažą pabudavojo nepaprastoj vietoj, pačiame miesto centre, apačioj Military Parko, Broad St.

Žemė ir medžiai buvo nuimti nuo parko laike budavojimo, bet kai budavojimo darbas buvo užbaigtas, tai žemė, medžiai ir medeliai buvo grąžinti atgal ant viršaus garažo, ir parkas atsirado iš naujo, ir dar pagražintas ir su geresniais patogumais.

Garažas miestui lėšavo apie šešis milijonus dolerių. Sakoma, kad biznis geras. Taipgi nemažai žingeiduolių atvažiuoja iš tolimesnių valstijų apžiūrėti, kaip tas nepaprastas garažas atrodo po apačia parko.

Išėjimui iš garažo jau nėra reikalo kopti laiptais, jei nenori. Yra elevatoriai ir jais pilnai gali naudotis. Taipgi yra "poilsio kambariai" ir moterų "powder room."

Su tais "poilsio kambariais" kai kada įvyksta ir nesusipratimų. Parko piliečiai iš seno papratimo naktimis miega parke, tai jie mano, kas yra parke, tai jie turi tesę ir naudotis. Kuomet oras blogas, tai jie bando apsinakvoti "poilsio rūmuose," ko nenori garažo administracija.

Automobilio pastatymas kainuoja beveik tiek pat, kiek ir kitose vietose miesto centre.

Neapsieita ir be skandalo

Garažą statė Terminal Construction Corp. Jos kontraktas buvo padarytas su miestu pagal specifikacijas, kokią medžiagą turi vartoti budavojimui. Suprantama, kad kontraktas būtų teisingai išpildytas, tai reikia, kas tą viską prižiūri. Prižiūrėjimo darbą gavo Newark Testing Laboratory, kurios galva yra Frank X. Keegan, buvęs Newarko mero pagalbininkas. Ta kompanija prižiūrėjo bei tyrė, ar yra užtenkamai dedama cemento į konkretą (betoną), ir kitą medžiagą.

John P. Callaghan Co. iš Harrisono privežė konkreto ir tos kompanijos samdinys Joseph DiRoma atmieravo, kiek ir ko reikia dėti į konkretą.

Rodosi, viskas ėjo gerai. Bet vieną gražią dieną bedirbant ėmė ir išgriuvo didelė dalis cementinės sienos ir sužeidė keletą darbininkų. Kilo skandalas. Darbas likosi sulaikytas. Apskaičiuota, nuostolių padaryta už pusę milijono dolerių.

Prasidėjo tyrinėjimas, dėl kokios priežasties siena išgriuvo. Surasta, kad į konkretą nebuvo dėta užtenkamai cemento, kiek specifikacijos reikalavo.

Medžiagos prižiūrėjimo kompanijos bandė mesti kaltę viena ant kitos. Tačiau buvo įtartos, kad jos pretendavo apgaulingu būdu pasidaryti pinigų. Taipgi apkaltino ir tuos darbininkus, kurie tyrė ir mieravo medžiagą dėl konkreto.

Minėtos kompanijos su apkaltinimu nesutiko. Jos kreipėsi į valstijos Aukščiausiąjį teismą su prašymu, kad jų apkaltinimas būtų panaikintas, bet Aukščiausiojo teismo teisėjas Alexander P. Waugh apkaltinimą patvirtino.

Amerikoj tokie dalykai ne naujiena. Kur eina milijonai dolerių apyvartoj, tai labai retas atsitikimas, kad jie praeitų sklandžiai, teisingai. Didžiumoj būna skandalai, suktybės, bandymas pasinaudoti.

Ignas

Bridgeport, Conn.

Truputis žinučių

LDS 74-tos kuopos susirinkimas atsibuvo 3 d. gruodžio. Atlikus kuopos formalumus, fin. rašt. J.J. Mockaitis pranešė, kad kuopoje randasi 2 serganti nariai, jais yra Julia Butnarienė ir Agnes Radgers. Kuopa linki abiem nariams pilnai susveikti.

Komisijos raportas iš parengimo (atsibuvusio lapkr. 18 d., Lietuvių svetainėje, Lafayette St.), rodė, kad šis parengimas pavyko. O pavyko todėl, kad visi bendrai, kaip komisija, taip ir pagelbininkai, nuoširdžiai darbavosi. Komisijon įėjo J. Mockaitis, M. Valatkienė, M. Weed, Wm. Kajackas ir M. Arison. Gaspadinės buvo D. Kajackienė ir E. Stripeikienė. Jos atsidavusiai darbavosi, ypatingai D. Kajackienė, joms priklauso širdingas ačiū!

Dovanomis prisidėjo: J. Mockaičiai, Wm. Kajackai, A. Katinas, J. Jasiūnas, J. Petrušaitis, A. Stripeikai, M. Weed, M. Valatkienė, A. Mureikienė, J. Rigley, A. Pudims, Mrs. Walins, Mrs. Šimkus, A. Žilinskienė, M. Tampson, Mrs. Gresh ir Algirdas Arison. Kuopos vardu didelis ačiū visiems!

Labai dėkui newhaveniečiams, kurių pribuvo net 2 pilnos automašinos, tarp jų J. Kunca. B. Medley, Mrs. Šoliūnienė. Bendrai visiems darbuotojams ir visiems atsilankiusiems į pabūvį rengėjai reiškia didelį ačiū!

Po susirinkimo turėjom trumpą LLD posėdį. Aptarta organiacijos būtini reikalai ir atlikta balsavimas LLD Centro komiteto.

M. Stratford

Detroit, Mich.

Oakland County buvo užplūdę žiurkės. Natūralistas Gordon Marrison paskelbė "foolproof" planą žiurkių naikinimui. Girdi, reikia padėti žuvies, mėsos, duonos, avižų košelės, sūrio ir įvairių "cerial". Žiurkės pasidaro suklaidintos ir prisiėda "iki mirties".

Gal Morrison turi žinojimą, nes daugybė žmonių, daug valgančių, dasivalgo širdies ligą ir kartais "kapus"...

Televizijos viršija vonias

Skaitlinių biuro vedėjas Richard Sicammon buvo užklaustas, "kodėl televizijos viršija vonias?", atsakė: "Aš galvoju, kad daugiau žmonių nori žiūrėti į televiziją, negu imti vonią apsišvarinimui".

Argi ne "progresas"!

Kartais vieną-kitą užklausiu — ar skaitei tokį ir tokį straipsnį "Laisvėje" ar "Vilnyje"? — Atsakymas visada vienoks: "Pradėjau skaityti, bet tuo tarpu į televiziją pažiūrėjau ir pasiliko nebeperskaitytas".

Publikos klausinėtojas parašė, kad 78 procentai piliečių nežino, kas dedasi pasaulyje, bet jie žino dieninius televizijoje produktų garsinimus.

Taigi ir čia "progresas".

— VZ

Cleveland, Ohio

LLD 190 kuopos ir apskrities reikalai

Kuopos metinis susirinkimas, įvykęs lapkričio 25 d., buvo gana skaitlingas nariais, be to, buvo atsilankę keletas svečių iš kaimyninės kuopos. Tai gražu ir pagirtina.

Iš kuopos valdybos raportų paaiškėjo, kad kuopa gražiai gyvuoja. Šiais metais į kuopą įrašyta 7 nauji nariai, o mirė tik vienas, tai kuopa paaugo 6 nariais. Nubalsuota Centro komitetas. Kadangi sąrašas atrodė labai geras, tai 190 kuuopa visiems newyorkiečiams suteikė po 25 balsus.

Kadangi kuopos valdyba gerai atlieka savo pareigas, tai tą pačią valdybą užgyrė ir sekantiems metams, būtent: pirmininkas P. Nemura, fin. sekr. J. Žebrys, užrašų sekretor. J. Petraus, ižd. A. Mockaitis.

Vėliau iškilo klausimas sukėlimo finansų L. Prūseikos antkapio pastatymui. Kuopos manymu, LLD kuopos ir nariai turėtų pastatyti Draugijos tvėrėjui tokį antkapį, kokio dar nėra Lietuvių tautinėse kapinėse. Kuopa proponavo, kad Ohio 15 apskritis bendrai su visomis savo kuopomis surengtų banketą, į kurį pakviestų S. Masytę parodyti Prūseikos laidotuvių filmą ir viso to pobūvio pelną paskirtų antkapio pastatymui.

Po susirinkimo dalyviai buvo pavaišinti, ir smagiai praleido visą vakarą. Valdyba įgaliota sekantį kuopos susirinkimą sušaukti kurio sekmadienio popietę, irgi su vaišėmis, nors šį kartą ir reikėtų po keletą centų už tai užsimokėti.

Apskrities komitetas jau svarstė minėtą proponaciją ir nutarė vykinti gyveniman, tik gal kiek vėliau, žiemos šalčiams ir blogų kelių periodui praėjus.

-:- -:- -:-

LDP Draugijos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 20 d. Dėl daugelio reikalų ir posusirinkiminių vaišių, nutarta susirinkimą pradėti 6 val. vakare. Nariai tai įsitėmykite ir anksčiau ateikite.

J. Žebrys

Kiek kuri šalis sugavo žuvų?

Jungtinės Tautos. —1960 metais Japonija pagavo daugiausiai žuvų. Ji sugavo 6,192,000 metriškų tonų (metriška tona yra 2,204 svarai). Kinija buvo antroji, nes sugavo 5,020,000 tonų; Peru — 3,531,000 tonų; Tarybų Sąjunga —3,050,000 tonų ir Jungtinės Valstijos —2,796,000 tonų.

Yra spėjama, kad pasaulyje 1960 metais buvo sugauta 37,700,000 metriškų tonų žuvų.

Buenos Aires. — Argentinos valdžia uždarė žurnalą "Che", sako, kad jis skleidė už Kubą propagandą.

Begėdiškas prie karo kurstymas

New Yorkas. —Išvakarėse 20—ties metų sukakties nuo Japonijos užpuolimo Pearl Harboro, Hearsto kolumnistas Bob Considine pateikė eilę straipsnių, kurstančių į karą prieš Tarybų Sąjungą.

Jis įrodinėja, kad jeigu tik norėtų JAV Strateginė karo orlaivyno komanda, tai vienu kartu paleistų prieš Tarybų Sąjungą 1,685 bombonešius, sunaikintų apie šimtą miestų, užmuštų šimtą milijonų žmonių ir per 16-ką minučių būtų karas baigtas.

Žinoma, nei vienas sveikai mąstantis žmogus nepatikės tokioms nesąmonėms. JAV prezidentas Kenedis, pasikalbėjime su Adžiubėjumi, sakė, kad jeigu kiltų karas, tai JAV ir TSRS baisiai viena kitą sunaikintų.

PASAULIO PREKYBOS LAIVYNAS

Londonas. — Dabar pasaulyje prekybos laivai sudaro 135,900,000 tonų įtalpos, o tankeriai — 44,000,000 tonų.

Anglijos prekybos laivynas yra pirmoje vietoje. Jis turi 26,400,000 tonų; Jungt. Valstijų — 21,500,00; Norvegijos — 12,000,000 ir Tarybų Sąjungos 5,500,000 tonų prekybos laivai ir 1,500,000 tonų tankeriai.

PRANEŠIMAI

OZONE PARK, N. Y.

Aido choras rengia Naujųjų metų sutiktuves sekmadienį, gruodžio 31 d., 8 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102 St. ir Liberty Ave., Ozone Parke.

Norintieji dalyvauti prašomi užsiregistruoti pas choriečius.

Choro Valdyba (97-98)

WORCESTER, MASS.

ALDLD 11 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks gruodžio 11 Dec., 7:30 val. vakare, 29 Endicott St.

Kviečiame visus narius ir nares dalyvauti šiame susirinkime; turime daug naujų reikalų aptarti. Taipgi bus renkama nauja kuopos valdyba 1962 metams.

Org. Jaskevičius

PHILADELPHIA, PA.

LLD 10-tos kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks Gruodžio - December 8 d., 1144 North 4th Street, 7:30 vakare. Išgirsime pranešimą apie lietuviškų filmų rodymo pasekmes ir metinį kuopos valdybos raportą iš kuopos veiklos.

Taipgi įvyks ir kuopos valdybos rinkimai sekamiems 1962 metams. Turime aptarti ir daugiau svarbių organizacijos reikalų. Valdyba (95-96)

WORCESTER, MASS.

Pakvietimas

Kviečiame visus į nepaprastą L. S. ir D. Draugijos moterų pagerbimui banketą gruodžio 10 dieną, 1 valandą. Gaspadiniaus vieni vyrai. Dainų ir muzikos programa. Įžanga $1.75. Komitetas (96-97)

BROCKTON, MASS.

Mūsų parengimai, kurie įvyks artimoje ateityje, yra šie: Draugiškas "Laisvės" paramai vakaras įvyks šeštadienį, Gruodžio - Dec. 9 d., pradžia 7-tą val. vakare, Liet. Taut. Namo salėje. Bus gerų užkandžių. Įėjimas dykai.

FILMAI IŠ LIETUVOS bus rodomi sekmadienį, Gruodžio-Dec. 17 d., pradžia 2-rą val. popiet, Liet. Taut. Namo kambariuose, 8 Vine St. Rodys Jonas Grybas. Kviečiame visus — vietinius ir iš apylinkės — dalyvauti. Čia galėsite užsimokėti už "Laisvės" ir "Vilnies" prenumeratas arba galėsite naujai užsirašyti šiuos laikraščius. Rengia LLD 6-ta kuopa.

George Shimaitis (96-97)

BROCKTON, MASS.

Ekstra Pranešimas

ALDLD 6 kuopos rengiamas vakaras "Laisvės" paramai yra nukeltas iš gruodžio 2 d. į gruodžio 9-tą dieną. Priežastis ta, kad So. Bostone Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas turės draugišką vakarą gruodžio 2 d. ir pas juos dalyvaus svečias iš Lietuvos. Taigi "Laisvės" skaitytojai įsitėmykite, kad Montelloj "Laisvės" paramai vakaras įvyks Gruodžio - Dec. 9-tą d., 7-tą val. vakare, Tautiško Namo kambariuose, 8 Vine St. Bus arbatos ir kitų skanumynų. Prašome visų įsitėmyti šią pakaitą ir kviečiame dalyvauti parengime.

DETROIT, MICH.

Mirus

Juozui Gugui

Reiškiame širdingą užuojautą jo sūnums Walter ir Servit, marčioms Lillian ir Ruth ir jų šeimoms, seseriai Mrs. Utinsky, Illinois valstijoj, ir kitiems giminėms ir draugams.

JO IDĖJŲ DRAUGAI

Brockton, Mass.

APŠVIETOS MYLĖTOJŲ DĖMESIUI

Sekantį šeštadienį, Gruodžio-Dec. 9 d., įvyks parengimas "Laisvės" paramai. Prasidės 7-tą valandą vakare, Lietuvių Tautiško Namo apatinėje salėje, 8 Vine St., Montello.

Šį prengimą ruošia ALDLD 6-ta kuopa. Bus arbatos ir kitokių skanumynų, kurių gal dar nesate ragavę. Pasirūpinkite atsilankyti, pasilinksminti ir tuom pačiu kartu finansiniai paremti laikraštį "Laisvę." Čia taipgi galėsite užsirašyti "Laisvę" arba atsinaujinti, kurių prenumerata jau yra išsibaigusi. Maloniai lauksime svečių iš kitų miestų. **Rengėjai**

So. Boston, Mass.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO

METINIS BANKETAS

ĮVYKS SEKMADIENĮ

Gruodžio 10 December

Pradžia 1-mą Valandą Popiet

318 Broadway, South Bostone

Kliubo gabios gaspadinės pagamins skanių valgių. Bus ir įsigerti. Todėl klubas kviečia ne tik bostoniečius, bet ir iš kitų kolonijų atsilankyti. *Rengimo Komisija*

Lietuviškos naujienos

Rašo **A. Zienius**

Žmoniški dyvai

Ir kiekvienam lietuviui turėtų būti įdomios šių dienų elektrinių skaičiavimo mašinų išvados:

Kiekvienas mirktelėjimas trunka sekundės penktadalį, o kiekvienas žmogus sumirksi bent 25 kartus per minutę. Taigi, važiuodamas iš Niujorko į Niagara Falls, 55 mylių per valandą greičiu, kiekvienas iš mūsų važiuojam 45.8 mylias užsimerkę!

Praėjusiais metais Amerikoj gaisruose žuvo 11,350 žmonių, sudegė turto už 1.5 miliardo dolerių: sudegė 563,000 namų, ir iš žuvusių 6,000 buvo vaikų: Pagrindinės gaisrų priežastys—nerūpestingas rūkymas, netvarkingas šildymo ir virimo įtaisymas, liepsnojančių medžiagų nerūpestingas naudojimas.

Kiekvienais metais 5-kių žmonių šeima su vienu dirbančiuoju išleidžia taksams apie $350, kita tiek, apie $300, vidutiniška amerikiečių šeima išleidžia "bažnyčioms", labdarybei ir pašalpoms reikalingiesiem s. Viso labo privačiai iš savo algų piliečiai taip sudeda 17,000,000,000 dolerių. Tuo tarpu valdžia išleidžia 47 miliardus...kariniams reikalams. Ir ne vien Amerikoj dedasi šitokios nesąmonės...

Iš 2,100,000 "bedarbių" vyrų Amerikoj 700,000 išlaiko jų žmonos, kitos 170,000,000 žmonų ieško darbo. Kiti prasiverčia bedarbio pašalpomis ir įvairiomis kombinacijomis jas papildydami.

Amerikoniškos nuotaikos rodiklis

Kai prieš kelis metus pasirodė knyga "Exodus" knyga buvo bematant išpirkta, ir jos išleista kelios laidos, bei sukurtas filmas.

Dabar tūla Armonienė, padedama Nasvyčio, parašė ir išleido anglų kalba knygą apie savo "kelionę". Knygą labai populiarino reakcinieriškas žurnalas "Life". Paskutiniomis dienomis "Drauge" rašoma, kad knyga nesusilaukė jokio populiarumo. Priežastis, girdi: "tiek knygynų, tiek knygų recenzentų tarpe yra labai didelis nuošimtis simpatizuojančių komunistams".

Nasvyčiai

Lietuvoj nuo seno žinoma Nasvyčių giminė — gabi šeima — inžinieriai, daktarai, menininkai kiekvienoj jų kartoj.

Garsėja Nasvyčiai broliai Algimantas ir Vytautas. Jų pastatytas viešbutis "Neringa" susilaukė pripažinimo, o dabar jie jau tikriausiai dirba prie naujų moderniškų, šiems laikams geriausiai atitinkančių projektų...

Apie kūrybą

Broooklyne vienuoliai pranciškonai leidžia žurnalą "Aidai". Jo vyriausias skatintojas yra "tėvas" Andriekus. Žurnale telpa ne būtinai tik katalikiškos srovės menininkų kūryba ir rašiniai. Bet būna ir tokių rašinių, kaip poeto Jono Aisčio.

Aisčio rašinyje atsispindi "laisvų lietuvių kūrėjų būklė". Skaitome: "Kūryba yra tautos gyvybės požymis ir laidas. Tik kurianti tauta pilnai jaučia savo teises ir pareigą išlikti gyva. Ne medžiaginė gerovė, ne tobula valstybės tvarka (nors ši be kūrybos ir žmoniškumo neįmanoma), o kūryba, savųjų dvasios gelmių ir lobių atskleidimas daro tautą pasitikinčia savo ateitim".

Pagal Aistį: "Ne visi žmonės tą reikalą supranta... Dažniausiai žmogus gyvena ta diena ir garbina tos dienos apšauktus ir apsišaukus i u s stabus... Su širdgėla reikia prisipažinti, kad lietuviuose kultūros pasiilgimas nėra nei visuotinas, nei juoba dažnas, o greičiau retas reiškinys... (Lietuvis) menininkas neturi pagarbos. Dažniausiai vaduojamasi senoviška sodiečio galvosena, kad muzikantas yra būtinai dykaduonis ir tinginys... Lietuvio (išeivio), rodomas (lietuviškam) raštui abejingumas gali atgrasyti ir didelį pasišventėlį..." Aistis toliau postringauja, kad "žmogaus didybė sprendžiama pagal tai kaip jis pajėgia atspėti laiko dvasią ir reikalus.."

Kas kritikuoja "gerbūvio valstybę"?

Carl Sandburg, amerikiečių poetas ir rašytojas, kuris, sulaukęs 80 metų, parašė, anot A. Merkelio, tobuliausią biografiją literatūroje apie Abraomą Linkolną, neseniai lankėsi prezidentūroje, Vašingtone. Prezidentūroje Sandburg buvo užklaustas, ką jis manąs apie buvusio prezidento Eisenhowerio pareiškimą apie idealistinį Amerikos jaunimą, kuris eina be užmokesčio dirbti "taikos korpuse", kad padėtų "vargstančioms tautoms".. Gen. Eisenhoweris manąs, kad geriau šie jaunuoliai lai važiuoja į mėnulį. Sandburgas sakė: Eisenhoweriui laikas būtų pažinti amerikiečius. Jam žodžiai "socialistas" ar "socializmas" yra purvini. Beveik tiek purvini, kaip ir išsireiškimas "gerbūvio valstybė". Bet juk nuo tada, kada Eisenhoweris paliko savo tėviškę Abilėnus, Kentucky valstijoj, jis niekad nepirko sau kostiumo ar valgio, jis niekad nepelnė darbadienio. Visi tie rūpesčiai, kurie eina kartu su laisvo užsiėmimo sistema, jam nėra žinomi. Jis gyveno "gerbūvio valstybėj" (JAV-bių kariuomenėj) visą laiką nuo palikimo Abilėnų ir įstojimo į West Poin karo mokyklą..."

Tiltai platėja

Paskutinysis partijos kongresas Maskvoj pradžiugino visus, kurie matė Tarybų Sąjungoje vykstančią pažangą, kaip kad ją išreiškė bene A. Venclova vienoj kalboj—"... pas mus demokratija vis gražėja ir platėja, buržuazinėse visuomenėse stiprinasi reakcija..." Ir tai tiesa! Štai Amerikos lietuvių išeivijoj spaudoj ne vien mirtis išplėšė laikraštininkus, kurie pritarė bene "T. Ž.", "Laisvėj" ir "Darbe", prieš penkis metus, išreikštoms mintims, kad tik rusų tauta, ne anglosaksai ar kryžiuočiai, tegali įgalinti lietuvių tautos socialinį ir ūkinį gerbūvį.

Prezidento Kenedžio suteiktas pasikalbėjimas "Izvestijai" buvo kitas pasigėrėtinas ėjimas siekiant švelninti nuo amžių karais ir žudynėmis kankintos žmonijos kančias. "Kol geležis karšta" argi nebūtų linkėtina, kad JAV-bių prezidentas J. Kenedis aplankytų TSRS?! Kad pakeliui jis aplankytų ir tas pačias Pabaltijo respublikas ir pats savo akimis pamatęs, nuspręstų, kokios gi politikos turėtų laikytis šis kraštas!? Argi neatsidžiaugtų ir nepelniytų visa žmonija, jei prezidentas tarybinėms tautoms pasisiūlytų su amerikiečių tautos nuoširdžiu užmoju padėti joms "pasivyti Ameriką". Tada tik dar labiau palengvėtų ir sunormalėtų visų gyvenimas...

Narkėliūnaitės įspūdžiai "Tėviškės Žiburiuose"

Salomėja Narkėliūnaitė, žurnalistė, praėjusią vasarą kaip turistė aplankiusi Lietuvą, atrodo, turėjo bėdos susirasti laikraštį išspausdinti savo moterišku jausmingumu parašytiems įspūdžiams. Čikagoje kalbama, kad "Draugo" dauguma redaktorių norėję spausdinti įspūdžius, bet užprotestavo toks juokdarys — redaktorius "Aliūnas" ir prieš 21 metus dingusios nuo žemės paviršiaus "Lietuvos respublikos generalinis konsulas" Daudžvardis. Jų argumentas buvęs, kad pasiskaitę Narkėliūnaitės įspūdžius, išeiviai pradėsią galvoti, kad **"Lietuvoj vyksta normalus gyvenimas"...**

Įspūdžius su neapgalvotu prierašu išspausdino Toronto airių katalikų parapijoj "jungą nešąs" dvasiškis Pr. Gaidamavičius, "Tėviškės Žiburių" redaktorius.

Ties Klaipėdos-Chersono vandens kelią

Prieš 6 metus Lietuvos Mokslų Akademijoj buvo veikalas — projektas sujungti Nemuną su Dnieprų ir tokiu būdu įgalinti pigiausią transportą tarp Baltijos ir Juodosios jūrų, tarp Šiaurės Europos ir Artimųjų Rytų. Pati idėja nėra nauja — ją jau dalinai buvo įgyvendinęs kunigaikštis Oginskis. Praplėtimo darbus nuolat trukdė nuolatos sukeliami tarptautiniai karai, žudynės, vokiečiams vis veržiantis "nach Ostland"... i Rytus.

Galiausiai Lietuvos mokslininkų iniciatyva planai buvo iš naujo paruošti ir pasiųsti Maskvon. Ten projektas buvo priimtas su tokiu entuziazmu, kad kanalą nutarta iškart kasti trigubu gyliu, kad juomi galėtų plaukti net jūriniai laivai.

Vandens gylį ypač pakels visu šio vandens kelio ruožu statomas hydroelektrinės. Juk vien Nemunė numatomos šešios hydroelektrinės — Kauno (jau pastatyta), Jurbarko, Birštono, Druskininkų, Gardino, Mąstų. Birštono būsianti galingiausi iš visų — iki 500,000 kilovatų. Lietuvoj pabrėžiama, kad šitokios statybos tegalimos tik nuoširdžioj tautų talkoj.

Rašo docentas P. Normantas pats su bičiulių lenktynine baidare nuplaukęs visu ruožu iš Klaipėdos į Juodąją jūrą: "... Nacionalinio atsiribojimo (išeiviai pabėgėliai tai vadina "nepriklausomybės") sąlygomis toks darbas būtų bergždžias. Tai pripažino ir buržuazinis Nemuno tyrinėtojas S. Kolupaila..."

New Yorkas. — Apie 4,000 moterų pikietavo Jungtinių Tautų centrą, reikalaudamos sulaikyti atominių ginklų bandymus.

Miami, Fla.

Lietuvių Socialio klubo metinis susirinkimas ir piknikas atsibuvo gruodžio 3 d. Klubo pirm. S. Kanapis atidarė susirinkimą. Po trumpų valdybos raportų sekė pikniko komisijos pranešimas, kurį išdavė mūsų veikli narė A. Lake. Klubas ačiuoja visom kaspadinėms už gražų pasidarbavimą ir prirengimą skanių valgių.

Iš American Federation of Senior Citizens veiklos raportą davė atstovas J. W. Thomsonas. Pranešė, kad yra rengiama masinė demonstracija gruodžio 12 d. Pradžia apie 1 val popiet. Susirinks prie Miami Beach Auditoriumo, 17 gatvės ir Washington Ave., Miami Beach, Fla.

Išrinkta komisija surengimui pikniko 17 d. gruodžio.

Raštininkė M. Valilionienė pranešė, kad jinai su pirmininku atlankė klubo sergančius narius: Balzarį, A. Birštonienę, E. Aimontienę ir įteikė nuo klubo po dovanėlę. Visi klubo nariai linki jiems greitai pasveikti, geros sveikatos ir ilgo amžiaus.

Į klubą prisirašė keli nauji nariai, klubas labai sparčiai auga. Nutarė paaukoti spaudai, tai yra, atsilyginti už pranešimus Klubo susirinkimų ir piknikų: "Laisvei" ir "Vilniai" po $100, o "L. Balsui" ir Urugvajaus "Darbui" po $25.00

Klubo valdyba 1962 metams buvo vienbalsiai, rankų plojimu, palikta ta pati. Apšvietos komisija perrinkta: J. W. Thomsonas pasiliko, išrinkta V. Bovinas ir Zavis. Išrinkta gaspadinės Naujų metų banketui prirengti valgių.

Paskaita, kurią turėjo skaityti M. Valilionienė, atidėta iki gruodžio 17 dienos pikniko.

J. W. T.

Detroit, Mich.

Mirė darbštus pažangietis

Gamta atskyrė **Juozą Gugą** iš gyvųjų tarpo lapkričio 27 d. Buvo pašarvotas J. D. Martenso and Son šermeninėje, 1725 Lawndale.

Mirusį lankė daugybė detroitiečių, atiduodami paskutinę pagarbą Juozui už jo veiklumą progresyviam darbe. Jis buvo apkrautas gėlių vainikais.

Palaidotas į laisvas Woodmere kapines. Lydėjo Gugą į amžiną kelionę labai didelis skaičius pažangiųjų lietuvių. (Rašantis negalėjo dalyvauti lydėjime dėl asmeninės priežasties ir nieko nežino apie kapinėse vykusią ceremoniją)

Gugo sūnūs sukvietė visus palydovus pietų į Detroito Lietuvių klubą. Man pasakojo klubo bartenderis Mike Skrebis, kad "klubas buvo pilnai prikimštas ir nesu matęs klube tiek daug palydovų, kiek buvo Juozo Gugo lydėtojų".

Juozo Gugo žmona ir sūnų motina Teodora guli po velėna daug metų.

Gugas paliko nuliūdime du sūnus — Walter ir Servitą, marčias, tris anūkus ir du anūkių vaikus.

Susipažinau su J. Gugu 1929 metais, jis veikė dėl darbininkų klasės kiek turėjo supratimo ir jėgos, platino literatūrą, ypač "Vilnies" kalendorių. Spaudos gegužinėse pardavinėdavo bilietus arba atimdinėdavo; tą patį dary-

LIETUVIŲ KOOPERACINĖS SPAUDOS BENDROVĖS DALININKAMS (ŠĖRININKAMS)

Šiuo pranešame, kad sekamas Lietuvių Kooperacinės Spaudos Bendrovės Metinis Suvažiavimas įvyks 1962 m. **Vasario-February 4 d., Rusų salėje, 61 Irving St., Manhattane** (New Yorke). Posėdžio pradžia 10 val. ryto. Visi Bendrovės dalininkai yra kviečiami Suvžiavime dalyvauti.

Suvažiaviman vykstantieji dalininkai prašomi su savimi turėti savo narystės Certifikatą.

Stephen Vetchkis, Sekr.

Iš Jungtinių Tautų

Jungtinės Tautos, N. Y. —Karštos diskusijos eina Kinijos klausimu. Tarybų Sąjunga įnešė rezoliuciją: pašalinti iš Jungtinių Tautų Čiang Kai-šeko delegaciją, kuri save skaito "atstovaujančia Kiniją", o į Jungtines Tauta priimti Kinijos Liaudies Respubliką.

Jungtinės Valstijos išstojo prieš TSRS rezoliuciją ir reikalauja nepriimti "komunistinės Kinijos".

Už Kinijos įsileidimą į Jungtines Tautas išstojo ir Švedija, kuri laikosi neutrališkos pozicijos. Jos atstovas sakė, kad tai didelė neteisybė — laikymas Kinijos už J. Tautų, šalies, kuri turi arti 700 milijonų gyventojų. Už Kinijos priėmimą kalbėjo kelių šalių delegacijų pirmininkai.

Jaja A. Wachuku, Nigerijos delegatas, kalbėjo už tai, kad į Jungtines Tautas priimti Kinijos Liaudies Respubliką, bet palikti ir Čiang Kai-šeko, nuo Formozos, delegaciją, kaip atskiros nuo Kinijos valstybės.

LLD 185 kp. mitingas bus su vaišėmis

Teko sužinoti, kad Lietuvių Literatūros Draugijos 185 kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., trečiadienį, "Laisvės" salėje. Tikimasi skaitlingo susirinkimo, nes jis bus su skaniomis vaišėmis. Jau keletas narių yra pasižadėję mus gražiai pavaišinti. Todėl raginami vis nariai dalyvauti. Kurie norėtų į mūsų kuopą įstoti irgi prašomi atsilankyti. Nariai gali ir saviškius atsivesti.

Valdyba

PUIKUS SUMANYMAS

Šiandien skaitomas raštingu amerikiečiu tik tas, kuris moka skaityti ir rašyti angliškai. Tai juokinga, bet taip yra. Kuris nemoka angliškai skaityti, negali balsuoti!

Dabar mūsų miesto valdžia reikalauja, kad valstijos konstitucija būtų pakeista. Ji turi leisti laikyti raštingu kiekvieną pilietį, kuris gali skaityti bei rašyti bile vienoje iš 27 kalbų, kurių randame tarp žmonių šioje valstijoje.

Pasiūlymas labai geras!

Aido choras dainuos ukrainiečių koncerte

Gruodžio 10-tos popietę (šį sekmadienį) Aido choras dainuos ukrainiečių koncerte Manhattane. Tai bus draugiškas vizitas, lyg ir atsiteisimas jiem už tokią pat jų šaunaus choro suteiktą paslaugą mums viename Aido koncertų praeityje.

Ukrainiečių koncerto vieta: 61 Rivington St. Pradžia 3 val.

Koncertui pasiruošti paskutinė pamoka įvyks gr. 8-tos vakarą. Po to choras turės trumpą atostogėlę iki po Naujų metų. Bet choriečiai su choro rėmėjais ir visais gerų pramogų lankytojais susitiks dar šiemet. Tuo tikslu Aidas rengia šaunų banketą gruodžio 31-mos vakarą, "Laisvės" salėje. Prašo visus jau dabar rezervuotis tą vakarą pobūviui su dainingais aidiečiais.

C—tė

Policininkų armija vėl padidėjo

Praėjusį antradienį buvo įvesdinti dar 72 nauji policininkai. Dabar Niujorko miesto policija susideda iš 24,418 vyrų. Niekados pirmiau šio didmiesčio istorijoje nėra buvę tokios baisiai didelės armijos uniformuotų policijantų. Taip pat, žinoma, niekados pirmiau šiame mieste nėra buvę taip plačiai išsišakojęs nusikaltimai.

MIRĖ

Eleanor Sireika, 82 m. amžiaus, mirė gruodžio 6 d., Lavalette, N. J., namuose pas dukterį Pauline Fid.

Kūnas pašarvotas Šalinsko koplyčioj, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Laidotuvės įvyks šeštadienį, gruodžio 9 d., Kalvarijos kapinėse.

Šią liūdną žinią pranešė velionės duktė Elena Siaurienė, gyvenanti Woodhavene. Velionė tūlą laiką yra gyvenusi Brooklyne ir apylinkėj, tad duktė Elena Siaurienė prašo žinomus draugus dalyvauti šermenyse.

Elenai ir artimai šeimynai reiškiame gilią užuojautą liūdesio valandoj

L. K.

Smarkus vėjas daug žalos pridarė

Netikėtai ir nelauktai, antradienio priešpietę miestą ir apylinkę nusiaubė toks smarkus vėjas, jog gatvėmis buvo sunku bepaeiti. Gatvės palaidais popieriais buvo apneštos, atmatų ir šiukšlių dėžės išvartytos, nuo medžių sausos šakos baugino einančius gatvėmis. Vietomis sugedo elektra. Sakoma, tasai nepaprastai smarkus vėjas padarė miestui daug medžiaginės žalos.

Vienas Wagnerio priešų žada nepasiduoti

Brooklyno demokratų organizacijos lyderis ir miesto tarybos pirmininkas Joseph Sharkey nenori niekam užleisti savo vietų. Kadangi rinkimuose jis kovojo prieš Wagnerį ir priešinosi majoro politikai, tai dabar majoras nori jį iškrapštyti iš abiejų postų.

Kalbama, kad Wagneris turi pakankamai įtakos ir balsų su Sharkey susidoroti. Už dienos kitos paaiškės, kai Wagneris sugrįš iš atostogų.

MAJORO NAUJAS PAGALBININKAS

Majoras Wagneris jau pasiskyrė sau naują padėjėją. Juomi bus Mr. Cavanagh, dabartinis Fire Departamento komisionierius. Jis tą vietą majoro akyse užsitarnavo tuomi, kad padėjo Wagneriui laimėti rinkimus, būdamas jo rinkiminės kampanijos vedėju.

Iki šiol buvęs majoro padėjėju Mr. Screvane laimėjo miesto tarybos pirmininko vietą.

Liūdna Sukaktis

Ona Nečiunskienė

Šių metų gruodžio 7 d. sukanka septyneri metai, kai mirtis atskyrė mano mylimą gyvenimo draugę ir dukterų motiną. Mes jos liūdime.

Kazys Nečiunskas, vyras
Adelė ir **Aldona,** dukterys
J. Wilson ir **B. Farrel,** žentai
Brooklyn, N. Y.